

Ujabb névjegyzék hazatért munkaszolgálatos hadifoglyokról

Helyszíni tudósítás a montreuxi konferencia további eseményeiről

A Biztonsági Tanács kedden a palesztinai fegyverszünet mellett foglalt állást

ÚJ ÉLETT

A MAGYAR ZSIDÓSÁG LAPJA

IV. ÉVFOLYAM 29. SZÁM.

MEGJELENIK
MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

1948 JULIUS 15.
5708 TAMUZ 8.

A sirásó vallomása

Írta: HEGEDÜS NÁNDOR

A zürichi bíróság előtt hetek óta két náci bűnper tárgyalnak. Az egyiknek a hőse Eugen Wipf nevű svájci katonaszökevény, aki Németországban Trier közelében, a hünzerti SS-munkatábor felügyelője, capoja volt és olyan borzalmakat követelt el, amiket eddig is keveset hallottunk, pedig bestiálítás tekintetében dus anyag áll már rendelkezésünkre. Mindaz, amit a svájci ügyészség vádirata felsorol, szörnyűségben és emlektelenségben még dühöngő örült részéről is képtelenségnek látszik, pedig erről a vadállatról az elmeorvosok megállapították, hogy semmiféle elmebaj nem terheli. A másik perben nincsenek vandál momentumok, de azért nem kevésbé súlyos. Ennek a hőse Max Leo Keller nevű svájci elektromérnök, aki Hitler egyik titkos politikai exponense volt Svájcban és előkészítette Svájc bekebelezését a hitleri Németországba.

A svájci sajtó oldalakat közül az egyik vádlott rettenetes kegyetlenkedéseiről és válogatott kínzásairól, de egyébként na-

pirendre tér a bűnper felett. Ezen nem csodálkozunk. A borzalmakat tulságosan megszokták már világsszerie. Nem kell ebben a zsidó sors iránt való közömbösséget korezni. Ez canél a bűnpernél nem is aktuális, mert Wipf számtalan áldozatai között csupán egy zsidó van. többi mind francia és belga, s kevés számmal egyéb nemzetiségű. Legfeljebb azt lehetne ebből az apropóból ismét megállapítani, hogy a jogtalanságot, vagy felfosztást, gyilkosságot és emberlelenséget a zsidókon kezdik, de aztán másokon folytatják. Az antiszemitizmus az egyetemes erkölcsi züllés és poshadás kezdete, nyitánya.

Ellenben annál többen el-mékednek Max Leo Keller dolgán. A kérdés körülbelül így hangzik: Mivel magyarázható az, hogy valaki egy jól berendezett országot, belső biztonságot, egy jogállamot, amely a személyi szabadságot védi, igazságos törvényekkel és jó alkotmánnyal, a nép által választott hatóságokkal és a népek felelős hatóságokkal, egy országot, amelynek

virágzó gazdasági élete és általános jóléte van, eláruljon egy idegen hatalomnak, amelynek győzelme esetén ez az ország a rabszolgaság és nyomor keserves átkait nyögte volna? Mivel magyarázható ez, kérdezik a svájci vezércikkek. Természetesen kézzelfogható megfellejtést senki sem tud adni a kérdésre, amint-hogy nehéz is adni.

De ha száz és száz könyv, tudományos kommentár, politikai, pedagógiai és népszociológiai boncolgatás sem tudott eddig kielégítő magyarázattal szolgálni, arra nézve lehetne utmutatást találni ezeknek a pöröknek gazdag anyagából, miként kellene megelőzni, hogy se a borzalmak, se az árulások meg ne ismétlődjenek. Okulni lehetne és kellene is abból, hogy a náciizmus bacillusa még olyan országot is megfertőzött, mint Svájc. Mert Svájcban nem ez az első ilyenfajta bűnper. A svájci bíróságok már eddig is számos katonai és polgári személy felett ítélkeztek, akik Hitler svájci hódítását is előkészítették és nem rajtuk mult,

hogy ez nem sikerült. Ez az okulás pedig elsősorban csak az lehet, hogy az antiszemitizmus ellen kiméletlen elszántsággal kell felvenni a küzdelmet, mert a világ romlása, aminek tanúi voltunk, a zsidógyűlölet kitenyésztéséből és büntetlen garázdálkodásából fakadt és megjósolható, hogy másodszor is belőle fog fakadni. Az antiszemitizmus kiirtásának pedig elengedhetetlen eszköze, hogy senkit nem szabad a kegyes bűnbocsánat nevében ismét szóhoz juttatni, szerephez segíteni, közéleti hatalomra engedni, aki aktív bünt követelt el az egész emberiség ellen azzal, hogy az antiszemitizmus szolgálatában állott.

Fájdalom azonban: ennek csaknem mindenütt az ellenkezőjét látjuk. Svájtól a Capföldig nemesak bűnbocsánatot követelnek és hirdetnek a zsidóság ellenségeinek, hanem szinte koldulják a náci és egyéb gonosztevők kegyét és barátságát. Délafrikában az történik, hogy a Malan-kormány kinyitotta a börtön ajtaját és mindenkit kibocsájt-

Ára 1.40 forint

Országos Rabbiképző - Zsidó Egyetem Könyvtára

tott, akit a németekkel való együttműködésért, hazaárulásért halálra ítélték, de aztán ezt a bűntetést kegyelemből fegyházra változtatták és ezek az árulók ma ismét hangos szerepet visznek a délafrikai közéletben. A délamerikai államok dédelgetik a szűkevény gyilkosokat. Magában Németországban immár nem is a föld alatt, hanem nyíltan ágnak és politikai pártokat alapítanak a hitlerista vezetők. De svájc sem veszi észre, hogy keblén melengeli azokat, akiknek szellemében a Wipf és Keller meggyalázták Helvécia hírnevét.

A baseli National Zeitung-ban a következő kis cikket olvastuk például a napokban: „A zürichi Atlantisverlag kiadásában, német nyelven megjelent Göbbels-naplóban az olvasó, ha nem akarja magát a borzongástól megkímélni, érdekes dolgokra akadhat. Ez a kétségkívül megbízható krónika 1942 március 4-én ezt jegyzi fel: Jannings, mint kis politikai rágalmazó állt előttem. Azt állította, hogy műtermében nemzeti szocialista-ellenes tüntetés zajlott le. Amikor ezt alaposabban megvizsgáltam, kiderült, hogy ezt a vádat egy nálánál jobb színész ellen irigy versengésből koholta.” A baseli lap ezt a megjegyzést fűzi a szemelvényhez: „A Jud Süß kitűnő alakítója, akiről ezt a bizonyítványt állította ki Göbbels, jelenleg Zürichben, a Dolderben üdül és pompásan érzi magát.” Mi hozzá tehetjük még, hogy Jannings nemcsak üdül Zürichben, hanem azzal a gondolatokkal foglalkozik, hogy fel is lépjen. Vajjon, ha Svájc megengedné, hogy a Jud Süß alakítója színpadot kapjon a szabad és liberális Svájcban, nem lenne-e illuzórium és céltalan Wipf és Keller nevű náci-árulók és vérszomjas gyilkosok ellen minden bűntető per?

A népek és országok önmaguk ásnák meg sírjukat, ha nem ismernék el oly sok iszonyatos tapasztalat után, hogy senkivel szemben nem lehet kiméltet tanúsítani, de főleg nem lehet senkit sem akár a politikai, akár az irodalmi vagy művészi életben aktivitáshoz juttatni, aki odavitt a világot, hogy még Svájcban is nyüzsgtek a kémek, árulók, nácibércűek, besugók és tömeggyilkosok.

Nem kell elfelejteni: nem magától jött az, ami 10 év alatt történt. Mindent gondosan előkészítették. Tudatosan

ásták alá a civilizált korszak sírját. Milyen háborzongató szimbolumát produkálja ennek egyik tanuvallomása a jassii zsidómészárlási perben. A román sajtóban olvasom a következő vallomást: „Osias Hausner, a jassii temető sírásója elmondta, hogy a pogromot már kilenc nappal a június 29-i vérengzés előtt készítették elő. Június 20-án Teodorescu jassii városi főmérnök elrendelte, hogy száz méter hosszú sirt kell ásni. A városháza a munkálatot sürgősnek jelezték, így tehát 50 zsidó munkaszolgálatost rendeltek ki segítségül. Két nappal június 29 előtt, ugyanezen a főmérnök ellenőrizte a sírkészítést. A mészárlás napján százával hozták a halottakat és haldoklókat a város szemeteskoszájain és dobták bele az óriási gödörbe a szerencsétlen áldozatokat. Többeket a temetőben végeztek ki.”

Ha az antiszemitizmus történetét és mai új tenyésztését vesszük, akkor a világ csakhogy egy és oszthatatlan és semmi jelentős különbség nincs az ezer és ezer mérföldök dacára Délafrika és Jassii között és semmivel sem megkülönböztetebb Max Keller svájci árulása, mint Osias Hausner bukaresti vallomása. A jassii sírásó grand-guignoli elbeszélése a múlt és a jelen képe: most is előre ássák a sirt. A gyilkosok és árulók, akik ártatlan halandókat öltek meg és szabad országokat adtak el, tovább és újabb folytathatják néhány évi szünet után mindazt, amit Hitler bukásával átmenetileg abbahagytak. A civilizált világ egy második náciizmust nem fog kibírni.

A Debreceni Izr. Szentegylet

közi, hogy a debreceni márfi-rok Jazseltja július hó 17-én lesz.

A gyászünnepélyt július hó 18-án, d. e. 9 órakor tartjuk meg temetőnkben.

Albérieti,

szépen berendezett, kőporsai fűtéses, erkélyes szoba, ur részére kávé, Bajza-u. 6. I. 2.

A MAGYARORSZÁGI ISRAELITÁK ORSZÁGOS IRODÁJA kollektív levelet kel. zárandókonvenciót kéri

AUSCHWITZBA

1948 augusztus 16-án.

Jelentkezési határidő: július 17. — Jelentkezéskor benyújtandó: 2 darab rendőrszoba által igazolt fénykép, születési anyakönyvi kivonat, férjezett nőknél házassági bejegyzés, védőkifejtés fentiekben kívül erkölcsi bizonyítvány. — Utazási költség: 2. oszt. 400 forint, 3. oszt. 350 forint. Jelentkezés az IBUSZ VIGADÓI FŐIRODÁJÁBAN, Vigadó-u. 1-3. — Telefon: 180-200.

A debreceni zsidóság felhívása az ország zsidóságához

A debreceni zsidóság a nagy csapás után lélekzethez jutva elhatározta, hogy újjáépíti a napokban leégett nagytemplomát. Ezt a feladatot azonban képtelen saját erejéből megvalósítani az ország zsidóságának támogatása nélkül.

A debreceni zsidóság a deportálás szörnyűségeiből hazatérve eddig is már hatalmas áldozatokat hozott. Újjáépítette templomait, iskoláit és a napokban egy új körházat ad át magasztos rendeltetésének. Az anyagilag amúgyis teljesen kimerített hitközséget szinte megsemmisítette a villámcsapásként lesújtó nagy tüzkatasztrófa. Városszerte reszelők reménységgel mindenki arról álmodozott, hogy a háboruból megrongált és belül teljesen felégett templomuk újra istentiszteletet tarthatnak. Mindenki már a templomfelavatásra készült, mert az utolsó simítások voltak csak hátra. A sors azonban másképpen döntött. A templom ismét romokban hever és fájdalom-sább képet nyújt, mint valaha. A debreceniek gyászhaborultak, könnyes szemekkel járják körül gyönyörű templomuk maradványait és tanácstalanul kérdezik egymástól: hogyan fogjuk ezt újra felépíteni?

Zsidó kötelességtudással mégis elhatározták, hogy templomukat újra föl fogják építeni. De a többmillsós kárt a maguk erejéből képtelenek előteremteni. Reményük van, hogy a város és az állam is segíteni fogja ebbeli törekvésükben. És remélik, hogy hitestvéreik is segíteni fogják őket az ország minden részéről.

A zsidó szolidaritásnak kell meggyújtakoznia ebben az esetben is. Segítsük őket, hogy újrakezdhesék azt a munkát, amelynek befejezése előtt állottak! Egyetlen zsidó ember sem térhet ki azon kötelessége alól, hogy a maga adományával és áldozatával ne tegye lehelővé azt, hogy az ország egyik legszebb templomában ne méltó keretek között tartsanak istentiszteletet.

Templomukat a sors kegyetlen játéka újra fölgymjtotta, de a legszomorubb égés az volna igazán, ha tétlenül kellene a romok mellett állanunk és nem segítenék őket az újjáépítésben.

Debrecen zsidósága kéri tehát és számít hitestvéreinek támogatására. És mi hiszünk abban, hogy Izrael fiai közül senki sem fogja segítségét tőlük megvonni. Bizunk abban, hogy az ország zsidósága föl fog buzdulni kérés szavaikra és melléjük fog állni a maga segítő jobbajával, hogy Isten szent nevének dicsőítésére minél előbb újjá tudják építeni templomukat.

Vöszu li mikdos vösochánt böszajchom.

„Es készseletek számomra szentélyt, hogy közömtük lakozzam.”

Bombát dobta a Hias irodára Chileben

Santiago de Chileből jelentik: Az elmúlt hetekben bombát dobta arra az épületre, melyben a santiago HIAS iroda van és az irodahelyiséget megrongálták. Senkinek sebesült meg, a kár csakély volt. A rendőrség letartóztatott négy személyt az atrocitással kapcsolatban. Mind a négy beismerő vallomást tett. A letartóztatott személyek az ACHA tagjai (Association Chilena Anticomunista, azaz Chilei Antikommunista Egyesület).

Megemlítjük, hogy a Circulo Israelita (Zsidó Klub) helyiségeire is bombát dobta. Valószínűleg a jelenleg Chile külföldi bűzö vidékein garázdálkodó antiszemita elemeknek volt részük a bombázás megszervezésében.

A chilei HIAS nagyfotosságu munkálkodása zavartalanul folytatódik a bombák ellenére.

GYERMEKÁGYAK, JÉGSZEKRÉNYEK HIMMLER

műasztalosnál. VI., Zichy Jenő-u. 32. (Nagyrező-utca mellett.)

Szabadsághegyen, a NOÉMI penzióban, Felső-u. 11. alatt

clászban tartás, hűtőszekrényekben folyóvízes szobák. Továbbá Agence-u. 3-ban újonnan berendezett

gyermekotthon

pedagógus és orvosi közreműködéssel. (Az orv. rabbiság felügyelete alatt.) Tel.: 16-18-12.

Két plakátrajzoló

keres egy singaporei cég. Felvilágosítást a DEGOB Információs Osztálynak, Bethlen-tér 2. nyújt.

A világ zsidóságának emlékűnnepévé nyilvánította a montreuxi zsidó világkongresszus a varsói gettó felkelésének évfordulóját

A magyar zsidóság két végrehajtóbizottsági és három főtanácsai helyet kapott a véglegesen megalakult világszervezetben

Az Uj Élet kiküldött tudósijának telefonjelentése

A montreuxi Zsidó Világkongresszus befejezte tanácskozásait. Mielőtt a második ülészak bezárult volna, a delegátusok elfogadták az új szervezeti szabályokat, amelyek végleges formába öntik a hatalmas organizációt. Szó volt arról is, hogy a végleges szervezet új nevet vegyen fel, — a Zsidó Világkongresszus elnevezés helyett —, de ebben a kérdésben egyelőre nem történt döntés.

A végrehajtóbizottság megválasztását izgalmas tanácskozások előzték meg.

Két napig vitatkoztak a kongresszus keretében kialakult pártok és csoportok vezetői. A teljes üléseket óráról-órára el kellett halasztani. Volt olyan nap, hogy éjjel két órakor még nem kezdték meg tanácskozásait a delegátusok, pedig az esti ülés kezdetét az elnökség tíz órára jelezte. Ilyenkor a kiküldöttek túlnyomó többsége a Palace-szálló halljában várakozott, ahol szinte bábeli nyelvviszonyok uralkodtak. Minden asztalnál más nyelven tárgyaltak a megbeszélés lehetőségét, vagy az esetleges választások kiemelését.

A kommunisták és baloldali szocialisták azt követelték a Zsidó Világkongresszus vezetőitől, hogy a haladó zsidóság hatalmas tömegének delegátusai minden szervben megfelelő helyet kapjanak.

Dr. Nahum Goldmann, a végrehajtóbizottság elnöke, az amerikai és az angol delegáció azonban arra az álláspontra helyezkedett, hogy a Zsidó Világkongresszus felépítése a territorializmus alapelvein nyugszik, vagyis nem a pártok kapnak benne képviselést, hanem az egyes országok zsidó organizációi. A kommunisták és baloldali

szocialisták megfelelő képviselést — tehát csak úgy nyílik mód, ha egyes országok a számukra fenntartott listákra kommunistákat és baloldali szocialistákat jelölnek.

A kelet-európai népi demokráciák zsidóságának képviselői nem fogadták el ugyan ezt a merev beállítottságról tanuskodó felfogást, de — mivel ez az álláspont győzedelmeskedett a kongresszus többségének akaratából — a territorializmus rendszerén keresztül gondolkodnak majd arról, hogy a zsidó dolgozók tömegei képviselést kapjanak a Zsidó Világkongresszus minden szervében.

A kelet-európai államok egyelőre nem nevezték meg a vezető szervekbe küldendő delegátusait

és így a kongresszus teljes ülése csupán abban a kérdésben döntött, hogy hány hely illeti meg az egyes kelet-európai államok zsidóságát. A magyar zsidóság számára 2 végrehajtóbizottsági és 3 főtanácsai tagságot tartottak fenn. Ezenkívül 17 helyük lesz a teljes ülések delegátusai sorában.

A végrehajtó bizottság, az új szervezeti szabályok szerint, évente legalább kétszer, a főtanács évente legalább egyszer és a teljes ülés minden két évben legalább egyszer tanácskozást tart. Sokat beszéltek a delegátusok a két év múlva tartandó, legközelebbi teljes ülés színhelyéről. Általában

az a felfogás alakult ki, hogy — amennyiben arra lehetőség nyílik —

a legközelebbi teljes ülést Tel-Avivban kell megtartani.

Nagy felháborodást keltett a népi demokráciák zsidóságának képviselői körében az a deklaráció, amelyet dr. Joachim Prinz olvasott fel az amerikai delegáció nevében és amely azt tartalmazta, hogy az amerikai delegáció nem hajlandó beleszólást engedni az amerikai zsidóság ügyeibe a kommunista zsidóságnak.

Az amerikai álláspont érvényesült akkor is, amikor az exekutívát (végrehajtóbizottságot) külön európai és amerikai tagozatra osztották, bár elvben fenntartották az egységes végrehajtóbizottságot.

Az új tagozottság természetesen azt jelenti, hogy az amerikai zsidóságnak sem lehet beleszólása az európai zsidóság belügyeibe

és a két végrehajtóbizottsági tagozat együttes ülésein csupán a világ zsidóságának közös ügyeiben határozhatnak.

A kongresszusi vezető szervek összeállításával kapcsolatosan a Zsidó Világkongresszus vezetői több ízben tanácskozást folytattak Stöckler Lajos elnökkel, aki a kongresszusi tanácskozási során az európai zsidó-

ság egyik leg súlyosabb szava reprezentánsa lett.

Amikor a hosszú tanácskozások után a kongresszus végre megtarthatta a záróülést, már egyhanguan történtek a választások. Dr. Stephen S. Wise újból egyhanguan lett elnök, Nahum Goldmann végrehajtóbizottsági elnök, Kubowitzki pedig az adminisztrációs bizottság elnöke. (Kubowitzki voltaképp megbukott, mert eddig a világszervezet főtitkára volt.)

Stephen S. Wise elnök életének egyik legszebb beszédét mondotta el, amikor meghatottan mondott köszönetet a személyével kapcsolatosan megnyilvánult általános bizalomért.

— *Shakespeare szavaira lenne szükségem, — hangoztatta — hogy méltó módon tudjam megköszönni a személyemmel kapcsolatosan megnyilvánult ostromlan bizalmat. A szívetem kellene a számba vennem, hogy a szívem beszéljen a szám helyett. Öreg vagyok már és szívesen átengedtem volna, ha Önök úgy kívánják, a helyemet a fiataloknak. De, mivel újból az elnöki székbe ültem, minden örömmel azon leszek, hogy teljesítem kötelességemet.*

Nahum Goldmann is megköszönte a vele kapcsolatosan kifejezésre juttatott bizalmat és azokról

az ideológiai és hatalmi küzdelmekről beszélt, amelyek a mai világpolitikát jellemzik és amelyek nagyon megnehezítik a zsidóság helyzetét is.

Külön foglalkozott Nyugat és Kelet ugynevezett „ellen-tétivel”, amelyek a Zsidó Világkongresszus keretében is megnyilvánultak és ame-

Bármilyen az időjárás, kellemes a nyaralás, ha beiratkozik Dr. LANGER NORBERT

ÖTNYELVŰ KÖLCSÖNKÖNYVTÁRÁBA

ANDRÁSSY-UT 58

ELŐFIZETÉS CSAK HETI HÁROM FORINT

Minden újdonságot azonnal olvashat. Beiratkozás bármikor. Naponta cserélhet.

Hármezer zalai mártir emléke

Julius 4-én, a deportálás negyedik évfordulóján, gyásznapot tartottak Zalaegerszegen és komor ünnepélyességgel felavatták a 3000 zalai, közülük 1100 zalaegerszegi mártir: deportáltak és munkaszolgálatosok, emlékére emelt monumentális emléket. Az emlékművet hadasosnyi fekete bazaltkőből építették és stílusban a szentföldi síratófalat ábrázolja. Kegyeleti csarnokát fehér márványlapok borítják s arany betűkkel ez a felirat áll rajtuk: „Halálukra

szövetkezett a gyűlölet — emléket őrzi a szeretet”. Az emlékmű ormán elhelyezett kettős tizparancsolati tábla alatt pedig remekművű bronz örökmécs lángja lobog. A síratófalat kétoldalt menörakkal ékesített, Kovácsolt vaskerítés övezi, az emlékoszlop előtt pedig virágokkal beültetett emlékert terül el.

A zalaegerszegi emlékünnepegy vezérő igéje ez a bibliai részlet volt:

„S mondá az Ur Káinnak: Hol van Ábel, a te testvéred? Ő pedig mondá: Nem tudom, — Avagy őrzője vagyok az én testvéremnek? Mondá pedig az Ur: Mit cselekedél? A testvéred vére kiált énhozzá a földről!”.

Kora délelőtti gyászistentiszteletet tartottak a templomban. A templomot zsúfolásig megtöltötték a megyéből mindenütt összesereglett gyászolók, polgári és katonai hatóságok, a pártok, intézmények és szervezetek képviselői és kiküldöttei. Fürtös Lajos kereskedelmi iskolai igazgató orgonajátékával kezdődött a gyászistentisztelet. *Abrahamsohn* Manó pesti főkéntor gyönyörű hangján zengő, megrázó gyászének után *Friedl József* zalaegerszegi rabbi helyettes mondott szívbemarkoló imát a nyitott frigysekre nyitott.

Ezután dr. *Katona József* pesti rabbi lépett a szószékre és mint Zalaegerszeg szülője, a gyászolók zokogása között idézte fel a zalaegerszegi és zalamegyei mártirok emlékét. Azt hirdette, hogy a mártirok vérének hullása engesztelés a jobb jövőért, szomorú sorsuk, megdicsőülésük áldozat az ember szabadságért. Az emlékbeszéd után a gyászolók a rabbi-val együtt elmondották a Kadis-tórá, majd a templom közönsége zárt sorokban kivonult a temetőbe. A rabbi által vezetett menethez csatlakoztak a hatóságok képviselői, katonai, tisztai és rendőri kiküldöttek tagjai, valamint a pártok és különböző intézmények képviselői is.

A temetői emlékműnél, ahol az ünnepség másik része végbe ment, rohamisakos határvadászok állottak díszőrséget. *Abrahamsohn* Manó főkéntor gyásznapján után, dr. *Katona József* rabbi avatta fel az emlékművet:

— Legyen ez a síratófal — mondotta — zórákőve a múltnak és figyelmeztető jel a jövő felé: hirdesse a mártirok emlékét, örökre zárja le a gyűlölet világát és mulasson utat az emberi szeretetnek, jósnak, békességnek, építőkaratnak és összefogásnak a jobb jövőért.

Gózon Imre, a zalaegerszegi hitközség elnöke kegyeletos értekezéssel áthalatott szavakkal emlékeztetett meg a zalaegerszegi és zalamegyei mártirok és a gyászolók

szólók fájdalomnak adott megrendületlen kifejezést:

— Azért emlébük ezt az emléket, — mondotta — hogy itt megdicsőült szeretteink sírjai mellett otthonra találjon a mi nagy fájdalomunk azokéért, akiknek nincsenek sírjaik.

Antl Odón, a Magyarországi Izraeliták Országos Irodája nevében a magyar zsidóság együttérző fájdalomnak és gyászának adott kifejezést. Elősen állhat foglalt a vissza-visszatérő antiszemita jelenségek ellen és határozott szavakkal tiltakozott minden gyűlölködés ellen. Dr. *Krausz Henrik* kaposvári főrabbi a IX. községkerület nevében szólt és magasztolta szavakkal buzdította összefogásra, szeretetre és megbékélésre a zalai keresztény társadalmat.

Dr. *Rothschild János* a visszavált zalaegerszegi deportáltak és munkaszolgálatosok nevében mondott hatalmas emlékbeszédet. Felidézte a deportálás és munkaszolgálat fájdalmas emlékeit, aztán hitelt tett a mártirok emlékének megőrzése mellett, bangoztatva, hogy az ő emlékükből akkor fakad üdv az életnek, ha mindennek arra töreksszünk, hogy a gyűlölet szörnyű világa soha többé vissza ne térhessen. Dr. *Mikula Szigfried* polgármester Zalaegerszeg városának gyászát és együttérzését juttatta kifejezésre. *Gerencsér György* országgyűlési képviselő a Magyar Dolgozók Pártja nevében messzehangzó szavakkal foglalt állást a mártirok emlékének a demokratikus eszmék mellett. *Balegger Henrik* gimnáziumi igazgató a deportáltak keresztény barátainak nevében emlékezett a mártirokrol. *Szalay Sámuel* presbiter a protestáns egyházak részvétét hozta el. *Klein Gyula*, a Chevre Kadisa elnöke pedig záró szavaiban kegyeletos meghatottsággal vette át megőrzésre a mártirok emlékművét.

Ezután koszorúk és virágok elborították az emlékmű lépcsőzetét. A zalaegerszegi hitközség koszorúja után a testvérhitközségek: Kaposvár, Nagykanizsa, Keszthely, Tapolca koszorúit

helyezték el, utánuk pedig a Nemzeti Bizottság, majd Zala vármegye, a vármegyei törvényhatóság, Zalaegerszeg városa, a demokratikus honvédség és népi hadsereg, az Államrendőrség, a szakszervezeti bizottság, a protestáns egyházak, a Magyar Dolgozók Pártja, a Paraszi Párt, a Kisgazdapárt, a Kereskedők Szövetsége és a gimnázium tanulóifjúsága helyezte koszorúkat a mártirok emlékművére. Majd megindult a városi és megyei közönség zarándoklása az emlékoszlophoz, amely egész napon át tartott, zokogva, könyvezzve helyezték el virágaikat, emlékeztetve ismerőseikről és barátaikról a város közönsége meg a környék népe. Egyszerű fejkendő parasztlaszonnyok mellett apácaölkökölök hullámoztak az emlékmű körül, egyre hullott a virágkoszorúk özöne a mártirok emlékére, míg becsleledett...

MARKUS KALMAN

A sárbogárdi emlékmű felavatása

Junius 20-én avatták fel a Sárbogárd és környékéről elhurcolt négyszáz mártir kegyeletének emelt emlékművet. A gyászszertartás a templomban kezdődött, mely színűt megélt a vidékről érkezett hozzátartozókkal és a helyi lakossággal. *Friedl Márkusz* székesfehérvári főkéntor gyászéneké után dr. *Komlós Ottó* főrabbi mondott emlékbeszédet, majd zárt sorban kivonultak a temetőbe az emlékmű felavatására. A gyászal elhangzása után dr. *Komlós Ottó* főrabbi avatóbészédet mondott, majd dr. *Krausz Henrik* kaposvári főrabbi barátai szálaktól átszűrt beszéde következett. *Zsombor Miklós* a maradék sárbogárdi zsidóság gyászát tolmácsolta. A megye, a Dolgozók Pártja, a Cionista Szövetség kiküldötteinek beszéde bangzott el, majd *Guttman Andor* a sárbogárdi zsidóság nevében jökegesen bírtokba vette az emlékművet. A kegyeletos avatás imával és gyászdallal zárult, melynek végzetével a koszorúk erdejétől borított emlékművet a gyászolók tömege szívtelű zokogással vette körül. Az impozáns emlékoszlop *Ceglédi Sándor* (Szolnok) alkotása.

A Váci Orth. Szentegylet közli, hogy

váci mártirok Jahrzeitja július 25., 26., 27-én lesz. A gyászünnepegyt július 25-én, d. e. 10 órakor tartjuk. Vezetőség.

Fischer Henrik főkéntor halála

Sokan ismerték, főleg szakakörökben *Fischer Henrik*et, a bécsi Seitenstetten-Gasse-i templom magyar származású főkéntorát, az idősebb kántor nemzedék egyik legképzettebb, európai látókörű tagját. A napokban szomorú hírt hozott a posta: *Fischer Henrik* a múlt hó 23-án az angliai Leedsben elhunyt.

Pályafutását Debrecenben kezdte, több, mint 10 évig az ottani Deák Ferenc-utcai nagytemplom főkéntora volt. Debreceni munkálkodása nemcsak a templomra szorítkozott, hanem 1910-ben komoly része volt az ottani országos hitű zsidó dalkör megalakításában. Rövid ideig Budapesten és Újpesten is működött, majd 1921-ben nagy megtiszteltetés érte, megválasztották előbb a bécsi Tempelgassei, majd Sulzer-templomába a Seitenstetten-Gasse-ba. Innen kellett menekülnie az Anschluss miatt Leedsbe, ott kapott menedéket és állást, s ott érte utol a halál.

Fischer Henrik az újabb kántornemzedéknek buzgó tanítója, lelkes nevelője is volt. Több kitűnő tanítványa működik ma is a világ minden részében, így Budapesten is. Számos „chazoneszi” művel írt. Iggy nemrégien küldte meg budapesti barátainak az emigrációban írt és kiadott munkáit, melyek közül az egyiket, a „Baruch Adonáj bajom”-ot nemrégiben hallhatuk a rádióban. A kántori kar tanítványainak és tisztelőinek nagy tábora gyászolja *Fischer Henrik*et.

Adám (Rottmann) Emil

Miskolc mellett Bükszentkeresztben (Ujhuta), 750 méter. Julius elcséjén újból megnyílt a Joli orth. kóser panzió. Telefon: 20.

Felhívás!

A Kunmadarasi Izr. Hitközség

emléktáblán óhajta megőrizni mártirhalál hull deportált és munkaszolgálatos testvéreinek emlékét. Felhívjuk hitbtestvéreinket, jelentek bel t. évi július hó 31-ke mátká mindazon munkaszolgálatból vagy deportálástól vissza nem tért rokonai emléki adatlalt akik hitközségünkben tartoztak és emléküket meg akorják örökíteni.

Kunmadarasi Izr. Hitközség

Üdüljön! Nyaraljon! Mátrafüreden az orth. kóser SCHWARCZ penzióban. Telefon: 6.

Mielőtt haját festeti vagy daueroltatja mutassa meg RENCZES hajfestőmesternek VI. Csengery-utca 24. Hajmunkák. Pedikér. Nyíltandauer

SÓ S ENDRE:

Érdekes montreuxi beszélgetések érdekes emberekkel

A Zsidó Világkongresszus központjának meghívására Montreuxben tartózkodó Sós Endre az alábbiakban számolt be az UJ ÉLET montreuxi tudósítójának az ottani zsidó világértékesít néhány érdekes figurájáról.

II.

A montreuxi Zsidó Világkongresszuson meleg barátság fejlődött ki a magyar és román delegátusok, valamint a magyar és román megfigye-

Dr. Moses Rosen,

a néhány hét előtt megválasztott új országos főrabbi, aki a Palace-szálló internacionális jellegű halljának egyik sarkában, feketekávézás közben, ezeket mondta:

— Bármilyen fontos és égető is a palesztinai kérdés, nem lehet figyelmen kívül hagynunk az egyéb problémákat sem. Először kétségtelen, hogy a zsidóság jelentős része a jövőben is Palesztinán kívül éli majd sajátos életét. Így tehát egyfelől mindent meg kell tennünk, hogy a palesztinai Zsidó Állam minél jobban megszilárdulhassa nemzeti függetlenségét és minél biztonságosabbá tegye nemzeti integritását, másfelől gondoskodnunk kell, hogy a világ minden részének zsidósága megkapja az igazi demokrácia áldását.

En a népi demokráciát tekintem a demokrácia legigazibb és legkorszerűbb formájának.

A népi demokráciában a zsidóság is megtalálja zavartalan életlehetőségét. A román népi demokráciában például, olyan helyzete van a zsidóságnak, mint soha azelőtt Romániában.

— Mi a véleménye főrabbi Urunk — kérdeztük — arról a több szónok által hangsúlyozott felölgéstről, hogy a zsidók, mint olyanok, ne foglaljanak állást a világ ideológiai küzdelmeiben, hanem legyenek teljesen semlegesek?

— Ezt a semlegességi teóriát a legkárosítottakban visszaütöm, — felelte dr. Moses Rosen — mert kárteknak tartom. A zsidóság, igenis, küss meg, hogy ki a barát és ki az ellenség! S ha megálta, álljon a barát mellé és forduljon szembe az ellenséggel...

lők és újságírók között.

A román zsidóság delegátusai közül nemcsak tisztségénél, hanem markáns egyéniségénél fogva is kiemelkedik

A zsidóság a Szovjetunióban és a népi demokráciákban találhatja meg az őszinte, becsületos barátait és az imperializmust, a fasizmust tekintethi ellenségeit.

Semmi esetre sem az az érdeke a zsidóságnak, hogy imperialista, fasista rendszerek szekerét folja... Nem lehetünk semlegesek a két világ harcában! Akár akarunk, akár nem — politizálnunk kell és meg kell mondanunk: hová tartozunk!

— Mit szól, főrabbi Ur, azokhoz a támadásokhoz, amelyek a népi demokrácia országainak egyes felszólalóit érték néhány nyugati nagykapitalista részéről?

— Ezek a támadások nem leptek meg. — felelte Románia országos főrabbija — előre vártuk az ilyen kirolandásokat. Tudtuk, hogy lesznek, akik úgy állítják majd be a dolgot, mintha mi azért dicsebnénk a népi demokráciát, mert töltött revolvereket érzünk a hátunk mögött. Az imperialistáknak és fasistáknak hiába magyarázunk bármint! Kár a szóért! De a népi demokráciák lebecsülési, hiába Istennek, igen kis számban voltak a Zsidó Világkongresszuson és

a nyugati zsidóság képviselői általában átérzik, hogy milyen hatalmas felszabadulási, milyen biztonságot hozott és az emberi jogok milyen élvezetét jelent a

népi demokrácia a zsidóság számára.

A nyugati delegátusok egész sora hajtotta meg felszólalásában az elismerés lobogóját a népi demokráciák előtt... Igen, nem mondhatok egyebet, mint azt, hogy a zsidóknak kötelességük minden erejükkel elősegíteni és diadalra juttatni a haladás tényezőit, a népi demokrácia erejét. A semlegesség prédikátorai — immis prédikátorok. De különben is: hiába tekintené magát a zsidóság semlegesnek a két világ küzdelmében, a demokrácia és az imperializmus harcában, ha bizonyos oldal nem hajlandó tudomásul

venni eselleges semlegességünket. Az imperializmus és fasizmus, mint saját bőrünkön érezzük, nem vesz tudomást az úgynevezett „zsidó semlegességről”.

Dr. Moses Rosen, aki talán még negyven esztendő sincs, az első olyan országos főrabbi Romániában, akit mindenik vallási árnyalat elismer főpapjának. Az orthodox, a liberális és a szefárd zsidóság képviselőinek együttes kongresszusa ültette őt magas tisztségébe és beiktatásán Groza is beszédet mondott.

Érdekes figurája a román delegációnak az ottani cionisták egyik vezetője,

Dr. M. Benvenisti

is, akivel a kongresszusi helyiséggé átalakított Sportcsarnok folyosóján beszélgetünk. Ugyanazt a kérdést intéztem hozzá, aki a román zsidóság egyik nagy rétegét képviseli, mint dr. Moses Rosenhez:

— Mi a véleménye a zsidóság világnézeti és politikai semlegességéről?

— Már a kongresszusi beszédemben is hangsúlyoztam, — felelte — hogy nincsen zsidó semlegesség, mert még ha akarnánk, akkor sem lehetnénk semlegesek a világ ideológiai kettéhasadottságában. Tudnunk kell, hogy melyik oldaltól várhatjuk embert életünket, teljes biztonságunkat és egyenlőségünket.

A román zsidóság, amely sokat szenvedett a fasizmus idején, tisztában van azzal, hogy a népi demokrácia megerősödése, stabilizálódása és jövője egyben a román zsidóság jobb holnapját is jelent.

Az egész világ zsidósága hálával tartozik a palesztinai kérdésben tanúsított magatartásért a Szovjetunióknak. Örök büszkeségünk az a levél, amelyet Molotov szovjet külügyminiszter Izrael államának kiküldtése után Scharothhoz, Izrael külügyminiszteréhez intézett. Arról sem feledkezhettünk meg, hogy a Szovjetunió képviselője milyen élesen bélyegzte meg az UNO-ban az Izrael elleni támadást. Azt hiszem, egyetlen ország zsidó delegátusai sem idélik meg másképp a Zsidó Világkongresszuson a Szovjetunió szerepét...

A világ zsidósága sorakozzik fel mindenütt teljes aktivitásával és dinamikus erejével a bárhol megnyilvánuló haladó mozgalmak mellé.

A Zsidó Világkongresszus munkája is csak akkor lehet eredményes mind Izrael államának, mind a diaszpóra zsidóságának szempontjából, ha a béke, a szabadság és az emberi jogok világpolitikája érvényesül. Elesen emlékezem a „zsidó semlegesség” teóriáját. Nem leszünk semlegesek, hanem harcolni fogunk a népi demokrácia szmért.

ORTODOX Intézmény keres irodai munkában jártas directrice-t. Jelige: „Ügyes 1941” kiadóba.

BALLON átlátszó, eső-, vihar- és lódenkabát

Márton és Szász V., Gróf Teleki Pál-utca 8.

Lady Reading,

aki Silvermann mellett a brit delegáció társelnöke, a következőkben foglalja össze a Zsidó Világkongresszus legfontosabb feladatait:

— Az a véleményem, hogy tisztáznunk kell a Palesztinában élő és a Palesztinán kívül járható zsidóság viszonyát, de ugyanakkor el kell döntenünk azt is, hogy

melyek azok a problémák, amelyeket a világ zsidóságának együtt kell érintenie és melyek azok, amelyeket

minden ország zsidóságának külön-külön kell dűlőre vinnie a saját országában?

A Zsidó Világkongresszusra rendkívül nagy munka vár, mert a Zsidó Állam végeredményben politikailag csak a saját állampolgárait oltalmazhatja, a Palesztinán kívül lévő zsidók esetleges védelméről, — az UNO-n keresztül — a Zsidó Világkongresszusnak kell gondoskodnia, ha az illető ország zsidósága nem tudja saját erejével kivívni emberi jogainak biztosítását.

Dr. V. Winterstein,

a csehszlovák delegáció tagja, a szlovák zsidóság képviselője, a Szlovákiai Zsidó Hitközségek Szövetségének, a Szlovák Cionista Szövetségnek és a Faji Üldözöttek Szervezetének főtitkára, akinek dr. Geyer Albert mutatott be a Svájci Zsidó Hitközségek Szövetségének estélyén, elmondotta, hogy Szlovákiában is helyreálltak a zsidóság emberi jogai.

Amióta Csehszlovákia gyökeresen felszámolta a rasszizmust, a helyzet társadalmi

szempontból is erős javulást mutat.

A lappangó antiszemiták is kezdik belátni, hogy örökre megszűnt az antiszemitizmus feltámadásának lehetősége.

— Masaryk és Benes — hangsúlyozta dr. V. Winterstein — éles ellenfelei voltak az antiszemitizmusnak.

Gottwald népi demokráciája most még tovább viszi Csehszlovákiát

azon az úton, amely egyre jobban eltávolodik a múlttól.

A Telepress, a világhírű sajtógyűnökség képviselőjében

I. Sonntag

jelent meg a Zsidó Világkongresszuson. Az Angliában élő zsidó újságíró, aki egyben a gyönyörű kiállítású *New Life* szerkesztője is, megbeszélésre hívta össze nevesebb kollégáit. Erre a megbeszélésre én is meghívást kaptam. I. Sonntag közölte, hogy a *Telepress* hajlandó lenne, megfelelő érdeklődés esetén, külön zsidó könyvkiadást is kiadni hetenként egyszer, vagy többször.

— Azt szeretném tudni, — mondotta — hogy a kelet-európai zsidóság érdeklődik-e a nyugati zsidóság hírei iránt? A fordított érdeklődés biztosítva van. Amerikában és Angliában a zsidók igen nagy figyelemmel olvassák a kelet-európai zsidók új életkörülményeiről szóló híradásokat.

A román, csehszlovák, lengyel és bolgár újságírók megnyugtatták I. Sonntag-ot, hogy a kelet-európai zsidó újságírók nagyon szívesen fogadják a *Telepress* komoly, objektív hangú zsidó könyvkiadásának megindulását.

A megbeszélés után I. Sonntag kezembe nyomta a *New Life* egyik legutóbbi számát, amelyben ifjú Barta Lajos nagy cikket írt a pesti zsidó

hitközségről. Tartalmazza a szám Stöckler Lajos elnökkel készített interjúját is.

— Mint látja, — fordult felém londoni kollégám — a *New Life*-ben is

szívesen adok helyt kelet-európai vonatkozású cikkeknek

és szívesen látom az Ön cikkét is. Nézze ezt a számot, más kelet-európai témájú közleményt is találhat benne.

I. Sonntag a végén kérdéseket intézett hozzám a magyar sajtóra vonatkozóan, és külön érdeklődött a magyar nyelvű zsidó sajtóról. Miközben a *Szabad Nép*-ről, a Magyar Dolgozók Pártjának lapjáról és a *Népszava*-ról, a Szakszervezeti Tanács orgánusáról tartottam rögtönzött előadást, majd sorban a többi lapról, feljegyzéseket készítettem. Több részletkérdéssel szaktitotta meg az *Uj Élet*-ről, a magyar zsidóság egyetlen hetilapjáról szóló felvilágosításaimat.

Egyszer csak azon vettem észre magamat, hogy nem én interjúvolok, hanem engem interjúvolnak.

M. Mirski,

a temperamentumos lengyel delegátus, akinek a kongresszus megnyitása után tartott beszéde szóltakatta meg első ízben a világ zsidóságának parlamentjében a kelet-európai népi demokráciák dolgozó zsidóinak hangját, arra a kérdéseinkre válaszolt: milyen kapcsolatokat kell teremteni a világ leghaladóbb mozgalmait és a zsidóság között?

— A zsidóság csak akkor szabadulhat meg — válaszolta M. Mirski — az antiszemitizmus átkától, ha mindenütt elősegíti egy új világrend megszületését. Sülyös bünt követünk el azok a zsidó vezetők, akik a zsidóságot szandzsizmusra akarják rávenni. A zsidóság nem tehet semleges abban a harcban, amely a világháború befejezésével sem szűnt meg az igazi demokrácia és a fasizmus között. Ebben az egyre élesebb harcban a zsidóságnak az a kötelessége, hogy teljes erejével, minden szellemi fegyverzetével és, ha kell, fegyveresen is a demokrácia oldalára álljon! Megismétlem a kongresszus elején mondott beszédem záradékát:

„A veszedelem jobbról jön és nem balról! A szocializmus felé haladó kelet-európai népi demokráciák neveléssel és, amennyiben nincs más mód, a törvény szigorával likvidációjával az antiszemitizmust, amelyet a fasizmus egyik fajtájának tekintenek. Ezzel szemben az angol-szász világban eltűnik az antiszemitizmus és akár Amerikát, akár Angliát nézzük, sajnos, az antiszemitizmus terjedését kell tapasztalnunk. Jaj a zsidóságnak, ha nem csatlakozik ehhez a töberhez, amely szemétféle kompromisszumra sem hajlandó a fasizmussal és a szocializmus különböző alfajtaival! Ha a zsidók emberi jogait teljes mértékben akarják élni és szívt helyezni valós, vagy népi életük zavartalanosságára is, nincs más teendőjük, mint elősegíteni a népi demokráciák megerősödését és továbbhaladni azon az úton, amelyen a népi demokráciák megindultak a szocializmus felé! A kongresszus tanácskozássainak befejezése után a Palesztinai hallgatók, fekete-kézűk között, újból elbeszélgetünk

Dr. Stephen S. Wise

newyorki főrabbi, aki újból egyhangulag történi választás útján került a világ-szervezet elnöki székébe.

— Boldog vagyok, — mondotta — hogy a Zsidó Világkongresszus második ülésén a kijelölés sikerült. Rendkívül meggyőző és fontos, hogy most találkoztak először a példátlan méretű katasztrófa után a keleti és nyugati zsidóság képviselői. Nagyon heves volt, hogy a felszólalók színterén beszéltek. Csak így tudtuk egymást igazán megismerni.

Azután az Izrael Államából érkező új hírekre merültem a szó.

— Sohsem felejttem el, — mesélte dr. Stephen S. Wise — hogy Herzl annakidején mit mondott nekem. Azt mondta: „A Zsidó Állam meglesz; én már nem érem meg, de Ön, Mr. Stephen Wise megéri. Hala Istennek, a jóslat bevált. Most én fogok jóslani. Sokkal rövidebb határidőre. Azt jóslom, hogy — bármilyen sötét is a pillanatban a Palesztinával kapcsolatos nemzetközi helyzet —

Izrael Állama még az 1948-as év befejezése előtt beképességhen élhet.

Dr. Stephen S. Wise végül megismételte azt az ígéretét, hogy — eleget téve Stöckler Lajos elnök meghívásának — egy-két éven belül eljön Budapestre.

(Legközelebb folytatjuk.)

Most hozassa rendbe
fehérneműt!

Fürdőruhát is készít

INGKLINIKA

Szentkirályi-utca 2.
(Rákóczi-utnál)

Uj Élet olvasóinak 10% eng.

Kivándorlók!

Használt és új

hajókofferok

és bőröndök

nagy választékban

WEIL Népszínház-26
utca 26

Telefon hívó: 136-816
SZOMBATON ZÁRVA

HASKÓ MÉRNÖK CIÁNOZ

Telefon 222-223. KONKATK porral írt polcskát garanciával, szobánként

Hirek Jiszraelről, a Zsidó Államról

Izrael győzelmes offenzívája folytatódik

Az angolszász imperializmus kiszámítható, de nem mindig látható lépései következtében Palesztinában ismét kiújultak a harcok. Többször rámutattunk már arra, hogy a fegyverszünet voltaképpen az adott körülmények között ellentétes volt a zsidó nép és állam érdekeivel. Ha az ideiglenes kormány elfogadta a jövőben is kész elfogadni a fegyverszünetet, úgy ez csak azzal magyarázható, hogy Izrael nem akar jüggéret szolgáltatni az angolszászoknak és az imperialisták álszent világának, noha: Ime az új állam azzal kezdte működését, hogy szembe szállt az UNO határozatokkal. Négy héttel ezelőtt a Bernadotte kérészeközött fegyverszüneti offenzívában állította meg Izrael védelmi hadseregét. Amikor a harcok kiújultak ez az offenzíva folytatódott és néhány nap alatt jelentékeny eredményt ért el.

Nyugat-Galliciában a zsidó csapatok átérték a határt és néhány arab támaszpontot foglaltak el. Kelet-Galliciában lentületes lámadással visszacsúszottak. Mimar tájardént, azt a helységet, amelyet a fegyverszünet közvetlen életbélése előtt az arabok csellel elfoglaltak. A legfontosabb tüközetek azonban a közép-sz front-szárazvonon folytak, elsősorban a libanoni és iraki had-erőkkel szemben.

Itt mutatkozott meg egyrészt a fegyverszünet alatt megerősödött zsidó hadsereg technikai, valamint a hadvezetés szellemi fölénye az arabok felett. Az itt folyó harcok többé-kevésbé a jeruzsálemi ut birtokért folytatott küzdelem egy szakaszának tekinthetők. A tankokkal megerősített gyalogság, a nehéz tüzérség, valamint a légi haderő koncentrált támadása következtében, három nap alatt a védelmi hadsereg

elfoglalta előbb Bét-Nabala-t, az araboknak átadott volt angol katonai táborát. Lydda repülőtérét, majd később Ramle városát és Lydda falut.

Ötlen az egyiptomiak támadását tartóztatták fel, majd üdözdöbe vitték a visszavonuló ellenséget, miközben — a Kol Jiszrael hétfői esti jelentése szerint — az egyiptomiak 400 halottat és 300 foglyot vesztek.

A fegyverszünet lejártának pillanatában Jeruzsálemben is — bár nem nagy mértékben — kiújultak a harcok. Az arab légio tűz alá vette a zsidó városrészeket, gyalogsági támadást azonban azért nem indított, mert a fegyverszünet alatt a védelmi hadsereg rendkívül módon megerősítette az állásokat. Rövidesen a Hagana is viszonzta a tüzet

s a védelmi hadsereg főparancsnokságának legutóbb kiadott jelentése szerint az arab főhadiszállást telitámadt érte. Tel-Avivot naponta többszörös hullámban támadják az egyiptomi repülők, akik különösen a polgári lakosság körében okoznak vesztéseket. A zsidó légvédelmi tüzérség számos támadó gépet lelőtt.

A Foreign Office a nyilvánosság számára kiadott jelentésekben arra hívatkozik, hogy képviselői szerveit keresztül az arab kormányokat a fegyverszünet meghosszabbítására kívánta szorítani. Figyelmeztette az arab államokat, hogy amennyiben a korábbi angol-arab szerződések szemben állnak az UNO-beli kötelezettségekkel, úgy az angol kormány az utóbbiakat tekinti a maga számára teljesítendőnek.

A közlekedési információk helyről származó értesítések azonban azt bizonyítják, hogy az arab kormányok nem döntöttek volna a háború folytatása mellett, ha az arab fejedelmek mellé beosztott tüköz és bizalmas tanácsadók nem javasolták volna a harc folytatását.

Különbösen is az egyszer megindított és az imperialista célok érdekében folytatott háborús propagandát nem lehet könnyen beszüntetni. Az arab hírközö szervek, újságok és rádiók útján a fővezetett arab tömegek azért követelik állítólag a háború folytatását, mert úgy tudják, hogy Izrael elfoglalása csak napok, vagy órák kérdése. Ezzel szemben az arab vezetők hosszú háborúra számítanak,

amelynek kimenetele szerintük is még bizonytalan. Az arab államok pedig nem engedhetik meg maguknak, belpolitikai szempontból a hosszú, háború luxusát, mert a feudális urak sohasem tudják azt, hogy a tömegek kezébe adott fegyver merrefelé súl el. Ez a helyzet is magyarázza az arab hadseregek viszonylagos kis számát.

A nyilvánosság számára adott angol nyilatkozatok, — mint mindig — most is ellentmondanak az angol cselekedeteknek. Annak ellenére, hogy a fegyverszünet nyilvánvalóan véget ért és Bernadotte tíznapos fegyverszünet meghosszabbítását az arabok elutasították, Anglia továbbra is a fegyverszünetet érvényben lévőnek tartja és erre való hivatkozással

továbbra sem engedi szabadon a Cypruson internált 18-40 év közötti férfiakot és nőket.

Angliának ez a magatartása egyértelmű mintegy 20.000 ember indokoltan bebörtönzésével. Egy a hétfői nap folyamán kiadott Foreign Office nyilatkozatból kitaláljuk, hogy Anglia pénzügyi juttatásokról tárgyal folyamatosan Abdulkah-val. E tárgyalások kedd estig felfüggesztettek. Előkor ül össze ugyanis a Biztonsági Tanács ismét, hogy meghallgassa Bernadotte szóbeli jelentését. Az angolszászok egyáltalán a jogilag számukra is közzelmen helyzetben néhány napos haladékot nyertek azzal, hogy Bernadotte Washingtonba utazásáig nem voltak hajlandók a helyzet változásából természetesen folyó intézkedéseket megtenni.

Az USA lépett Anglia örökébe

a zsidóellenes Palesztina-politika szempontjából. Eddigi beszámolóinkban is többször felhívtuk már olvasóink figyelmét arra, hogy az USA Palesztina-politikája ingadozó és igen távol áll attól, hogy Izrael államát támogatassa. A Bernadotte javaslatokkal kapcsolatban

az USA politikájáról teljesen lehallt a lepel és kiderült az, hogy az Egyesült Államok State Departmentje a londoni külügyminisztérium szerepét váltotta át.

De ez a helyzet azok számára, akik a külpolitika törvényeit ismerik, akik tudják, hogy az imperializmusnak megvan a maga hazamodora és a békefront tagjainak is megvan a maga egyesvonala politikája, — nem volt meglepő. Amíg Anglia volt a közlekedési imperialista nagyhatalom, addig Anglia érdekeit veszélyeztette a független Zsidó Állam. Most a Közlekedésen az USA többé-kevésbé — az impe-

rialista államok egymás közötti versengésének természetes következményeképpen — kiszorította Angliát és így most az USA érdekeivel ellentétes, egy életképes független és az USA finanszírozott nem kiszolgált Zsidó Állam és kormány. Ezzel magyarázható az USA Palesztina-politikájának irányvonala, s ha az eredeti irányvonaltól eltört ellentétes, ingadozás mutatkozik, úgy ez csak másodlagos jelentőségű és csupán az angol imperialista konkurrenssal folytatott harcra, valamint az elnökválasztással előidéztet belpolitikai helyzettel magyarázható. Az irányvonalt a nagyobb kiterjedésű, ezért szilárdan megápolozott Zsidó Állam kiakadálása megakadályozása, vagy megnehezítése.

Ezzel magyarázható a legutóbbi USA-lépések;

a Bernadotte javaslat, Marshall hétfői kijelentése, amely szerint az USA a palesztinai kérdéssel

kapcsolatban állandó tanácskozási folytat — nem az UNO-ban, hanem — Angliával, a State Department intézkedése, amely a fegyverszünet megszüntése és az arab támadás nyilvánvaló volta ellenére sem hajlandó felfüggeszteni a Palesztinába irányuló fegyverszüneti tiltakozást, a nemetországi USA zóna katonai vezetőjének parancsa, amellyel megtiltotta, hogy a háborúkban a Palesztinába szándékozó zsidók katonai kiképzést nyerjenek, s végül az az átnok diplomáciai nyomás, amit az USA külügyminisztérium az ideiglenes zsidó kormányra kifejt, a de jure elismeréssel kapcsolatban. Mint ismeretes az USA eddig csak de facto, de nem jogilag ismerte el a zsidó kormányt. Az USA most kivételesen izraeli megbízottja közölte a zsidó kormánnyal Epstein, a washingtoni izraeli meghízott utján, hogy

az USA hajlandó de jure elismerni a zsidó kormányt, amennyiben az hozzájárul a Negev elszakításához és Jeruzsálem arab városá nyilvánításához.

Az USA politika ilyen megvilágítása után már érthető miért jelentette ki az Arab Liga főtitkára Azzam pasa hétfőn délután egy sajtóértekezleten, hogy egy szimbolikus zsidó állam felállításának kérdését, — mint amilyen például a Vatikán-állam — az arab államok hajlandók lennének megfontolni tárgyalód tenni. A State Department irányítói nemcsak megtanulták az angol politikát, hanem azt az imperializmus törvényeinek megfelelően tovább is fejlesztették.

A Biztonsági Tanács ülésén

ismét bebizonyosodott, — bár erre újabb bizonyítékok nem kellett — hogy

az UNO-ban a Zsidó Államot csak a Szovjetunió, Ukrajna és általában a népi demokráciák támogatják.

A fegyverszünet lejártá előtt a Biztonsági Tanács rendkívüli ülésre gyűlt össze, abból a célból, hogy a palesztinai kérdéshöz helyzetet megvilágítsa. A Tanács július havi elnöke, Ukrajna képviselője, a tárgyaló felek behívásakor Eban órnagyot, mint Izrael Államának megbízottját hívta be. Az elnök kijelentés nagy vihart váltott ki. Cadogan angol megbízott és az arab államok képviselői énként tiltakoztak az elnök „Göknyes” intézkedése ellen s egy óráig keresztül történi vitában kétségbevonatták az elnök kijelentés jogosságát. A rendkívüli ügyes tárgyalásvezetés eredménye azonban az volt, hogy a szavazás eredménye helybenhagyta az elnök döntését s így július hónap tartamára a Biztonsági Tanács elismerte Izrael államát. (Augusztusban Gromiko lesz a Tanács elnöke.)

Az ezt követő vitában Gromikó, a Szovjetunió képviselője teljes egészében megmutatta Bernadotte kiüldetésének imperialista háttérét.

Többek között a következőket mondotta:

„Megállapítható, hogy Bernadotte nem hajtotta végre az UNO megbízatást, nem igyekezett a Teljes Ülés november 29-i ülésén megvalósítani, hanem ellenkezőleg az UNO határozatait szembel helyezkedett, a Biztonsági Tanácstól teljesen függetlenül magát és bizonyos államok támogatásával kompromittálta a Teljes Ülés határozatát. Egyes jelek arra mutatnak, hogy a Bernadotte javaslatok a Foreign Office-ban születtek. A Teljes Ülés döntése ugyanis a Zsidó Állam és a palesztinai arab állam között kíván gazdasági együttműködést, ezzel szemben Bernadotte az Abdulláh transzjordániai birodalmával akarja unióban összekapcsolni azért, hogy amit Anglia a Teljes Ülésen elvesztett, azt Bernadotte segítségével visszanyerje.

Ezért akarja Bernadotte a Negev-et és Jeruzsálemet Abdulláh-nak adni, mert Transzjordánia Anglia katonai bázisa, Abdulláh az angol kormány fizetett bábja.

Megállapítható tehát, hogy amit Bernadotte „közvetített” azt az UNO-nak, azt a zsidó népnak, azt a palesztinai araboknak és azt a Közeleket, az egész világ békéjének.

A Szovjet sohasem bízott a békéltető kiüldetésben,

mert tudja, hogy valójában csak az angolszász gazdasági és katonai érdekek biztosítása a feladata. Bernadotte az UNO határozatát a zsidó és arab nép érdekei ellenére akarja megoldani a Palesztina kérdést. Ilyen körülmények között a Szovjetunió bár nyilván természetesen helyesli a palesztinai fegyvernyugvást, nem járulhat hozzá a fegyverszünet meghosszabbításához, mert az az érintett felek érdekei ellen volna.

A szavazás alkalmával az angolszász szavazógépezet természetesen, mint ismeretes, megszavazta a fegyverszünet meghosszabbítására irányuló felhívás kiüldését az érintett kormányokhoz. A szavazástól a Szovjetunió és Ukrajna képviselője a fentiek alapján érthetően tartózkodott. A felhívás kézhezvételén az izraeli ideiglenes kormány közölte, hogy hajlandó a fegyverszünetet is elfogadni, amennyiben az arabok is ahhoz hozzájárulnak. Az arabok ezzel szemben a háború folytatását választották. A Biztonsági Tanács, kedden este halgatja meg Bernadotte jelentését és dönt arról, vajon az arab államok eljárása támadónak minősíthető-e, vagy sem és így lehet-e velük szemben alkalmazni az alapokmány idevonatkozó intézkedéseit.

Az épülő ország hírei

Az ideiglenes zsidó kormány a fegyverszünet megszünése után képviselője útján tiltakozott a Foreign Office-nál a ciprusi internáltak további fogvatartása miatt.

Az izraeli belügyminiszter J. Klinovot kinevezte a sajtó-, film- és rádióügysztyál vezetőjévé. Klinov sajtókonferencián bejelentette, hogy a nagytejesítményű rádióadó felállítását hamarosan be fogják fejezni. A nagyadó rendszeres idegennyelvű hírszolgáltatást is beiktat műsorát. Bejelentette még, hogy a belügy vezetése alatt álló ügyosztály hozzákezd heti fülműradó gyártásához is.

Az izraeli igazságügyminiszter közölte, hogy az izraeli alkotmánytervezet kidolgozása serényen folyik; az alkotmány alapja az Egyesült Nemzetek Szövetségének alapokmánya.

Bugátia külügyminisztere, Kamjenov közölte a Jewish Agency párisi főirodájának vezetőjével, hogy a bolgár kormány a jövőben megengedi a zsidó állampolgároknak, hogy Izraelba vándoroljanak és ehhez minden segítséget megad számukra.

Vasárnap 300 magyar utazó érkezett Haifába.

Junius 29-én, az egész izraeli hadsereg felcsüddött a Zsidó Államra. Az eskü szövege a következő: „Hűséget fogadok Izraelnek, alkotmányának és hatóságainak. Feltétel nélkül elfogadom az állam fegyelmét s minden erőt s ha kell életemet a haza védelmének és Izrael szabadságának szenteltem.” Az izraeli főrabbi ság a hadseregért mondanó kiáltást imádkozott. Az imát minden szombaton és ünnepnapon a torócvásás után mondják. Az ország egész területén, ahol katonai feladatokat látnak, díszes katonai szemlők tudatosították a néphez az önkéntes Zsidó Állam hadseregének megszűlését. A házakra kilyűzték az izraeli zászlót, katonazenekarok járják be az utcákat, nyilvános gyűléseket és hangversenyeket tartottak. Az ünnepségeket mindenütt a november 29-e óta élestelekről megemlékező szertartás fejezte be.

Az angolok kivonulása Haifából

Mint jelentettük, június 1-én hagyta el az utolsó angol katonája Haifát és ezzel végét ért a többévtizedes angol megszállás korszaka. Az angolok kivonulása Palesztinából, múlt volt addigi működésükhöz. A haifai zsidó hatóságok az utolsó istenhozzádoló ünnepélyes keretek között akarták elmondani s felede a sok keserűséget, bucsu bankettel akartak adni Mac Millan tábornok tiszteletére. A tábornok azonban nem jött el a bankettre, hanem ultimátumot küldött, hogy a zsidók azonnal szolgáltatásuk vissza az arany elűnt három angol páncélkocsit.

Mint kiderült, a páncélkocsikat angol dezertőrök vitték el a behajózás előtt.

Mint ahogy az angol katonák nem hozták vissza a tankokat Mac Millan utolsó rendelkezésében folytatta az angolok kifosztó politikáját.

Elrendelte, hogy minden egyes tankért öt zsidó autót kell elutajdonítani. Valóban az angol katonák az utcákon megállítottak 15 személy- és teherautót, kiszállították azokból az utaso-

kat, a földre szórták az autók rakományát és elrokvirálták a 15 kocsit.

Igy ért véget az angol megszállás és így nem csoda, hogy senki sem volt jelen akkor, amikor az utolsó angol zászlót is bevonták a haifai kikötőből. Annál nagyobb volt a lelkesedés, amikor a haifai kikötőben horgonyzó 48 bevándorló hajóra — amelyeket korábban az angol hatóságok foglaltak — felvonták a zsidó állam lobogót. A 48 különböző méretű személyszállító hajó a Zsidó Állam tulajdonába került.

LAPZÁRTAKOR ÉRKEZETT:

A Biztonsági Tanács a fegyverszünet folytatása mellett

LAKE SUCCESS, A BIZTONSÁGI TANÁCS ÜLÉS TERME D. U. 5 ÓRA:

Ukrajna képviselője, mint a Tanács elnöke, megnyitja az ülést és felkéri Bernadotte-t, tegyen szóbeli jelentést a palesztinai helyzetről. A békéltető jelentésében többek között írásbeli javaslatait ismételte meg s elismerte azt, hogy a helyzet kiéleződésének oka az arab kormányok merevsége és a fegyvernyugvást elutasító magatartása.

Gromikó kereszkérdések tűzébe fogja Bernadotte-t s bizonyítja, hogy az az ismeretes UNO-döntéssel ellentétes „békéltető”-t folytatott.

Bernadotte ezután azt kérte, hogy a Tanács mulasson szilárdságot a fegyverszünet megszűnésével szemben és ne riadjon vissza a szankciók alkalmazásának bejelentésétől sem.

Bernadotte diplomáciai bravúrral úgy állította be javaslatát, mintha az arab ellenes lenne, holott valójában Izrael-ellenes s első sorban angolszász érdeket szolgál.

A kitűlt háború nagy zsidó fölényt mutat. A harcok folytatása növeli a zsidó győzelmeket s ezzel csökken a lehetőség az Izrael fejlődését megkötő terv írásbeli elfogadására. Már pedig ez az, amire az USA és Anglia első sorban törekednek. Ez a megfontolás magyarázza a Biztonsági tanács esti ülését.

ESTE 9—1-IG:

AZ USA MEGBIZOTTJA A KÖVETKEZŐ HATÁROZATI JAVASLATOT TERJESZTETTE BE:

Mint ahogy a palesztinai fegyverszüneti felszólítást az izraeli ideiglenes

kormány elfogadta, az arab államok azonban elutasították, mondja ki a Biztonsági Tanács, hogy a palesztinai helyzet veszélyeztetli a világ békét. Ezért rendelje el a B. T., hogy az érintett felek 3 napon belül küssenek fegyverszünetet, amely mindaddig tartson, amíg az UNO békéltetője meg nem találja a béke közösen elfogadható, végleges feltételeit. Amennyiben egyik fél visszautasítaná a B. T. felhívását, vagy megszegné a fegyverszünetet, úgy vele szemben alkalmazandók az alapokmány hetedik fejezetének szankciós előírásai.

Az USA javaslat, — mint ahogy hetekkel ezelőtt erre már rámutattunk — a korábbi megvuklott amerikai gyámsági javaslatnak újabb változata. A Teljes Ülés azt nem fogadta el, a Biztonsági Ülés szerdai folytatolagos tanácskozása ezt a „békéltető” javaslatot biztosan megszavazza. A „békéltető” működése annyit jelent, hogy Izraelnek nincs teljes jogú önállósága, a palesztinai népek gyámság alatt állnak, a gyámság „ellenőrzését” a többségében amerikai megfigyelő csoport végzi. Izrael fiatal államát UNO határozattal a helyzet elfogadására kényszerítik. Az ellenőrzésben való részvételtől azonban — mint ismeretes — a Szovjetuniót kizárták.

Cadogan angol megbízott bejelentette, hogy az USA javaslatot lényegében elfogadja. Sziria képviselője 50 perces beszédben tiltakozott ellene és ismét a Nemzetközi Bíróshoz javasolta küldeni az egész kérdés-komplexumot.

(GELEERT)

Országos Rabbiképző - Zsidó Egyetem Könyvtára

Téves címzés

Irta: SZILÁGYI GÉZA

I.

GYERMEKKOROMNAK IM-MÁR kedvesen patinás alakjai között szívesen örök néhány régésrég sirba szállott *piarista* tanárt is. E java paptanárok iránti belémgyökeredzett rokonszenvenem nem változtat az a *hivatalos közlés*, amelyet a minap olvastam a napilapokban. Ez a közlés arról tudósít bennünket, hogy őrizetbe vették, majd a budapesti népügyészségnek átadták Lénárd Ödön *piarista* tanárt, az Actio Catholica országos kulturosztyáának titkárát. Ez a Lénárd, az én régi szimpatikus *piaristáimnak* hagyományosan mértéktartó magatartását *illetlenül és büntősen megcsúfolva*, a közvélemény védelméről szóló törvényhez ütköző módon uszító *izgatást* folytatott. A tényállás körülbelül már tisztázódott. A hivatalos közlemény szerint ugyanis a nyomozás során megállapították, hogy „Lénárd Ödön a felekezeti iskolák államosításával kapcsolatban különböző közleményeket és *köriratokat adott ki*, amelyek súlyosan *rágalmazták* demokratikus államrendünket.” (Azóta dr. Michalovits Zsigmondról, az Actio Catholica elnökéről is kiderült, hogy felelős részese az elkövetett bűncselekményeknek).

II.

A TÖRVÉNYBE ÜTKÖZŐ cselekedetről én is tudok, — mindjárt elmondom, hogyan jutott tudomásomra — csak azt nem tudtam eddig, hogy a bűncselekmény elkövetője, bizonyos Lénárd Ödön, akinek, nem tagadom, *eddig nevét sem hallottam*. A dolog úgy esett — kissé vissza kell térnem a múltba —, hogy a felszabadulás óta katolikus részemről *nem egyszer kaptam postai küldeményeket*. Egy időben vidéki plébánosok, olykor zárdák is kértek tőlem *anyagi támogatást* a plébániával vagy a zárdával kapcsolatban, részletesen közölt, lelkiismeretesen megjelölt célokra: felújítás, templomablakok üvegezése, oltárképek helyreállítása stb. A kérést nyomtatvány vagy hektografált gépirás közvetítette, teljesítésének megkönnyítésére a mindig mellékelte *csekklap* szolgált volna. Mint szegény embernek, nem volt módom-

ban e bizonyára megokolt kéréseknek eleget tenni, de ha nem volnék szegény, akkor sem vélném tisztességesnek, *enn* hamis látszatnak *erkölcs-telen megúvására*, annak a nyilvánvaló *tévedésnek* megtámasztására, hogy római katolikus vagyok és valahol egy rejtelmes helyen, érthetetlenül annak lajstromoztak, egy tölem idegen egyház *felekezeti* céljaira, kisebb-nagyobb összeggel adakozzam.

Ezek a vidéki megkeresések, valószínűleg állandó negatív eredményük következtében, lassan-lassan fogyni kezdtek, végül pedig *teljesen elmaradtak*. De az idők során másfajta katolikus jellegű postai küldemények érkeztek lakásomra, mégpedig nem nyomtatványnak feladva, hanem a jóval nagyobb portóköltséggel nem törődve, *gondosan lezárta levélborítékban*. A címzés mindig pedánsan pontos volt, tisztán és szabatosan gépelve, még *doktori címet is*, noha mint író nem használok, illetendőan megadva. A nyilvánvalóan *nagyszámú példányban* — ez megállapítható a halványra, rosszul olvashatóvá betegült másolatokon — sokszorosított „*köriratok*” tartalma csak a *demokráciaellenes*, ugynevezett *intranszigen*s katolikus tábor híveinek okozhatott lelki kielégülést, akiknek *konok elfogultsága a mai rendben látja az Ősgonoszt*. A valósággal keresztes hadjáratot hirdető köriratok akkor duzzadtak vaskosan terjedelmesekké, amikor már látnivaló volt, hogy a sokáig, éppen ereje tudatában, a végsőkéig engedékeny magyar kormány *kénytelen lesz a kormányzati teendők menetrendjében a felekezeti iskolák államosítását sür-gősnek tekinteni és a legrövidebb idő alatt megvalósítani*. Ezekben a napokban szinte egymásután *két vaskos levelet is kaptam* az egyházi iskolák államosítása ellen érkezett, ugynevezett tiltakozásokról, amelyekről „az Actio Catholica Országos Elnöksége *tudomást szerzett*”, jobban mondva amelyeket az Actio Catholica Országos Elnöksége *megszervezett*, a legnagyobb való-

színűség szerint „*központilag*” Budapestről megszerveztetett, és azután, „*egyházköz-ség*” vagy „*Katolikus Szülők Vallásos Szövetsége*” fedőnévvel aláírva megküldött, azaz visszaküldetett magának. El kell ismerni, hogy az ugynevezett szervezkedés, amelynek költségeit ismeretlen vagy talán nagyon is jól ismert *me-cenások* viselték, még a *leg-kisebb közsegceskére* sem feledkezett meg. A sors író-niája, hogy az Actio Catholica legutóbbi körlevele igazán *post festo* érkezett hozzám, június 17-én, egy nappal azután, hogy az Országgyűlés *impozáns többséggel elfogadta a felekezeti iskolák államosításáról szóló törvényjavaslatot*. A Katolikus Szülők Vallásos Szövetsége, amely voltaképpen alapszabály nélkül működő illegális alakulat, külön *kísérő levéllel* „*tisztelte meg*” azokat, akikre a magyarországi hely-segénévtárban előforduló köz-segeknek, mint „*tiltakozó he-lyeknek*” felsorolásával hatni akart, tehát, ha *tévedésből is*, énreám is. A kísérő levélnek, valamint a sok jeből követ-keztetve *központilag gyártott*, mert tartalmilag és stílusban egymáshoz *drulón hasonló* tiltakozásoknak szövege szinte szétreped a benne feszülő ál-pátosztól; *rágalomszám-ba menő* együgyű tulzásokkal hal-moznak egymásra és noha állítólagos szerzőik nem egy-szer mártíri pózokban is tel-szelegnek, a martíromsághoz nem illő *sunyi fenyegetőzéstől* sem riadnak vissza. Nem aka-rok idézni belőlük, a hivata-losan már jelzett *izgatási pör* tárgyalásán a *szükséghez ké-pest idéz majd eleget a nép-ügyész*. Egy bizonyos: magya-rul ezek a jórészt magyar vi-deki „*tiltakozók*” elég rosszul tudnak. Például azt akarják mondani, hogy az államosítás melletti propaganda *nem hallja meg* a katolikus töme-gek hangját. Ezt a nagyon egyszerű, de valótlan állítást így fejezik ki: a katolikus tömegek hangját „*hallatlanra veszik*”. Lénárd Ödön tanár úr, aki, ugy látszik, e szép ki-fejezés szerzője, mielőtt a magyar közvéleményhez for-dul, *tanuljon meg magyarul!*

III.

MOST PEDIG SZERÉNY-kéret intézek az Actio Catho-lica Országos Elnökségéhez *általánosságban*, az Actio Catholica kulturosztyáának jelenlegi, előttem ismeretlen titkárához, aki az őrizetbe vett Lénárd tanár utódja, kü-lönösen, sőt, talán fölös óva-tosságból, a Katolikus Szü-lők Vallásos Szövetségének illetékeséhez is, ha ilyenek egyáltalában vannak. Arra kérem őket: *haggyanak ki en-gem a további játékból!* Most is zsidó vagyok, sosem voltam katolikus, sőt, megfogadom, hogy *hátralevő életemben sem leszek az*. A múltban sosem titkoltam zsidóságot, sem mint magánember, sem mint költő, író és újságíró. Bizto-síthatom Önöket, hogy az a Szilágyi Géza, akinek évek óta hetenként cikke, zsidó tárgyú cikke jelenik meg az Uj Élet-ben, teljesen azonos azzal a dr. Szilágyi Gézával, akinek Önök *zárt borítékban megküldik Amerikai-uti laká-sára az Actio Catholica demo-kráciaellenes köriratait*. Higy-jék el, nagyon rossz helyen kopogtatnak nálam, mert olyan zsidó vagyok, aki *soha nem sokallott és nem sokall semmiféle haladó, igazi demo-kráciát*. Ne pazarolják rám a drága postabélyeget, (legutóbbi súlyos levelük borítékán *hat-ven fillérnyi* hivalkodott), mert ha valakitől nem érdek-lem meg ekkora kiadást, *éppen maguk azok*. Még egyszer ké-rem Önöket, *töröljenek engem végképpen lajstromaikból vagy kartotékjaikból*. Ha azonban nem teljesítik ezt a nagyon könnyen teljesíthető kérése-met, kijátszom magukat. Mi-helyt a felbontott borítékból, amely kívülről semmiféle áruló cégjelzést nem szokott viselni, kikandikál azonnal könnyen felismerhető, jelleg-zetes levélpropagandájuk, ol-vasatlanul *megsemmisitem* köriratait és ezzel — *hadd* plágizáljak egyszer maguktól — „*hallatlanra veszem*” *csúf* hangjukat. Isten engem úgy segéljen!

Szikvizütemhez társulnék

modern géppel, üvegekkel és ballonokkal. „*Pestkörnyéki vagy nagyobb város*” jellegére a kiadoba.

SIRKÓ LÖWY-nél BUDÁN

II., Fő-utca 79 (Ganz-utcai vill. megállónál.) Leszállított árak! Tel.: 160-573.

Debrecenbe érkezett hadifogoly munkaszolgálatosok névsora:

Jul. 7-én érkezett hadifogolyok

Izsersvsk, 7371. sz. láger

Waldmann Árpád, Budapest.	Surányi György, Budapest.
Schwarz György, Budapest.	Weisz György, Budapest.
Deutsch József, Budapest.	

Julius 9-én érkezett hadifogolyok

Kirov, 7307/1948

Grünwald Béla, Dees.	Blitzer Vilmos, Budapest.
Weisz Béla, Budapest.	Wagmann Salamon, Budapest.
Danczinger Sándor, Budapest.	Szalai Dezső, Budapest.
Dr. Schön György, Debrecen.	

Julius 12-én érkezett hadifogolyok

Kirov 2307/8.

Dr. Róna Pál, Budapest.	Schlenger Imre, Budapest.
Dr. Blau Tibor, Budapest.	Stern Pál, Kispeszt.
Friedmann Endre, Budapest.	Éliás Lajos, Rákospalota.
Spitzer József, Kunszentmárton.	Kelberger Miklós, Budapest.
Schmidt Elemér, Budapest.	Spáhn Endre, Budapest.
Sonnenschein László, Balatonfonyód.	Klein György, Budapest.
Lipstein László, Jászkarajenő.	Hölzel László, Budapest.
Löwy Mihály, Orosháza.	Fekete András, Budapest.
Gross Salamon, Nyírbátor.	Berkovits Árpád, Debrecen.
Glück Imre, Tokaj.	Weisz László, Budapest.
Tambur Zoltán, Sátorajaujhely.	Leitner Frigyes, Sopron.
Klein Zoltán, Debrecen.	Segebaum Sándor, Gáva.
Klein István, Sátorajaujhely.	Schwarz Andor, Sopron.
Klein Dezső, Budapest.	Skopál Aladár, Vasvár.
Klein József, Karcag.	Köppfler Imre, Sopron.
Klein Gábor, Budapest.	Meisels Béla, Ujfehértó.
Gárdos István, Budapest.	Grünbaum Sándor, Kaposvár.
Dr. Oblath Gábor, Budapest.	Kertész Imre, Kalocsa.
Rosenberg Adolf, Dékésosaka.	Reichmann László, Budapest.
Donáth Ignác, Beled.	Farkas Béla, Budapest.
Wachslar Elemér, Budapest.	Roth Miklós, Budapest.
	Singer Jenő, Zalaezerszeg.

Julius 13-án érkezett hadifogolyok

Odesszából, Karkovból és Moszkvából:

Grünwald István, Abádszalók.	Izák Sándor, Budapest.
Grünwald István, Újpest.	Gelb Béla, Budapest.
Goldstein Andor, Kiszvárd.	Wünscher Tibor, Budapest.
Grész Gyula, Nyírábrány.	Gelger Ernő, Kura (Somogy m)
Kerényi György, Cegléd.	Weisz Tibor, Budapest.
Kertész Mihály, Budapest.	Wassermann László, Budapest.
Klein Bernát, Hajdúszörmény.	Weinberger Lajos, Budapest.
Klein Miklós, Budapest.	Blum Mór, Budapest.
Klein József, Miskolc.	Barna József, Debrecen.
Kruger Vilmos, Újpest.	Böhm Ferenc, Üllő.
Weisz Imre, Budapest.	Pichler Lipót, Budapest.
Breier Jenő, Budapest.	Singer Tivadar, Budapest.
Weisz Ernő, Makó.	Singer Dezső, Zalaezerszeg.
Kripka István, Pestszentlőrinc.	Dr. Jenei Sándor, Szeged.
Vajda László, Miskolc.	Weinstein Géza, Újpest.
Weisz Emil, Nyírbátor.	Hirsch Ervin, Budapest.
Weisz Sándor, Kiszvárd.	Krausz Tibor, Budapest.
Weisz Sándor, Budapest.	Wieder Herz, Újpest.
Gáncz Ottó, Budapest.	Dr. Fried Miklós, Kunmadaras.
Dávid László, Budapest.	Dr. Kádár Tibor, Debrecen.
Sonnenfeld László, Budapest.	Dr. Láng Imre, Budapest.
Kampf Lajos, Budapest.	Dr. Stern Imre, Budapest.

Groszországból megérkezett és a Degobnál jelentkezett munkaszolgálatosok névjegyzéke

Név	Szül. év	Század	Láger	Pontos cím
Diamant Dezső	1917	101/30	Cserjabinszk	Damjanich-u. 26/b
Grünwald Andor	1915	109/30	Cserjabinszk	Csáky-u. 21.
Herczog Pál	1913	101/48	Cserjabinszk	Damjanich-u. 28/a
Kampf József	1919	5/5	Cserjabinszk	Szondy-u. 3/b
Dr. Kardos Ernő	1914	101/5	Mozsga	Szt. István-kert. 13.
Klein József	1913	108/28	Cserjabinszk	Főúter-u. 1.
Klein László	1914	109/1	Cserjabinszk	Szegedi-ut. 9.

Krausz László	1911	101/36	Cserjabinszk	Király-u. 51.
Schönfeld István	1913	109/1	Cserjabinszk	Kiadófa-u. 12.
Weisz József	1917	107/10	Cserjabinszk	Belhelen-tér. 3.
Sándor László	1919	101/48	Cserjabinszk	Kerek-u. 56.
Barát István	1909	108/2	Mozsga	Csengeri-u. 64.
Rajna Jenő	1918	101/3	Cserjabinszk	Bezerédy-u. 19.
Gönczi Ilés	1919	1/5	Károvsbad	Wesselényi-u. 63.
Schwarz György	1919	105/32	Mozsga	Isko'a-u. 38.
Surányi György	1920	2/6	Izsevszk	Szalay-u. 5/b
Waldmann Árpád	1913	110/18	Kallánin	Mária-u. 29.
Zafir Endre	1914	101/51	Károvsbad	Ör-u. 6.
Gálos Emil	1904	101/8	Mozsga	Piumei-ut. 10.
Blau Tibor	1915	101/52	Károvsbad	Király-u. 51.
Blitzer Vilmos	1911	101/50	Kyrov 7307	Anker-köz. 1.
Doneth Ignác	1908	3/1	Kyrov 7307	Beled.
Danczinger Sándor	1916	1/5	Kyrov 7307	Wesselényi-u. 13.
Grünfeld Pál	1913	1/107	Transzkauk.	Nyitraháza
Grünbaum Sándor	1913	4/4	Kyrov	Nagykanizsa.
Knöpfler Imre	1908	3/1	Kyrov	Sopron.
Klein Dezső	1918	109/34	Kyrov	Mester-u. 10.
Klein Gábor	1920	1/2	Szaryoskol	Dob-u. 103.
Leitner Frigyes	1913	3/1	Kyrov	Sopron.
Éliás Lajos	1917	9/7	Kyrov	Rákospalota.
Löwy Mihály	1910	3/4	Kyrov	Dob-u. 50.
Dr. Oblath Gábor	1915	101/16	Kyrov	Péterfy S.-u. 19.
Dr. Róna Pál	1913	101/48	Kyrov	Wekerle S.-u. 13.
Rajna (Weisz) Béla	1911	101/9	Voronyezs	Vécsol-u. 4.
Roth Miklós	1919	107/8	Kyrov	Akácfa-u. 13.
Schwarz Andor	1916	3/1	Kyrov	Sopronkövesd
Schlänger Imre	1913	101/50	Kyrov	Klauzál-tér 5.
Singer Jenő	1915	Köszegi kieg.	Kyrov	Szövetség u. 38
Skopál Aladár	1906	101/35	Kyrov	Dob-u. 34.
Sonnenschein László	1910	402/13	Kyrov	Balatonfonyód.
Spitzer József	1911	105/3	Kyrov	Népszínház-u. 47.
Schmidt Elemér	1918	9/2	Kyrov	Nürnberg-u. 20.
Spina Endre	1915	101/4	Kyrov	Péterfi S.-u. 32.
Stern Pál	1920	3/3	Kyrov	Alkotmány-u. 4.
Szalai Dezső	1920	1/4	Cserjabinszk	Klauzál-u. 7.
Weisz György	1918	9/6	Szaryoskol	Verecs Pálné-u. 4/b.
Wagner Salamon	1912	101/47	Cserjabinszk	Szerdahelyi-u. 11.
Waxler Elemér	1910	101/37	Kyrov	Bernecskai.
Weisz László	1920	2. sz.	Kyrov	Kazinczy-u. 7.
Reichmann Elemér	1912	109/2	Kyrov	Üllő-ut. 21.
Glück Imre	1921	107/313	Kyrov	Sallay I.-u. 12/a.

DEGOB Információs Osztályának (Budapest, VII., Belhelen tér 2, I. 36.) közlése.

— Üldözöttek amerikai hatóságok követelésének zárlat alól feloldás. A Magyarok Világszövetsége (Budapest, V., Nádor-u. 12.) a new-yorki Magyar Főkonzulátus átirata értelmében felkéri mindazokat, akik örökösödési, esetleg más vagyoni jogi követeléseket a múltban a Kivándorlókat és Visszavándorlókat Védő froda közreműködése mellett külföldi hatóságaink útján rendeztetik, és a volt náciuralom alatt üldözésben volt részükhöz, hogy hagyatékuknak zárlat alól való feloldása iránti igényük érvényesítése végett bármelyik napon 9—11 óra között, legkésőbb f. évi július 20-ig, személyesen vagy levél útján feltétlenül jelentkezzenek.

— Megjelent az új szinagógai zsebnaptár. Most hagyta el a sajtót a budapesti ortodox rabbiság felülvizsgálatával, Groszberg Jenő szerkesztésében megjelent hivatalos zsebnaptár az 5709-i szinagógai évről (1948—1949). Az új kiadás közli az orth. rabbikar fontos rendelkezéseit, valamint számos újítást is tartalmaz. Kapható az összes héber könyvtárak és könyvtárakban; főterekkel Meisels Lajosnál, VII., Dob-u. 13.

FÜZEST vagy GYERMEKGONDOZÁST főnyelvként vállaló évről, utasítvány. Cíve: Városi, házhoz is magy. jutányosan. VI., Zichy Jenő-u. 21. I. 1.

Spanyol, angol, francia. orosz nyelvórák

BERLITZ

IV., Vörösmarty-tér 2

Telefon: 181-012

Falura

nyárca, előzetes 6-8 éves beosztás, belheleni tanácsok. — „Kösz 14” jelölés a kiadók.

FOGLALKOZÁSSAL bíró, magányos urunk, társaságot keres, feltétlenül fordítsd be. „Batorral vagy anélkül” jelölés a kiadók.

A pontos, megbízható

„DAVAI” BOY-vállalat mindent elintéz. — (Ejtel-nappal)

Teher-taxival is.

Király-utca 21. Telefon: 226-893

Jahrzeit-

táblát pontos kiszámlással

készít: Kertész Lipót

Budapest, Lázár-utca 8.

HIREK

— Izraelita vallásos felőre a Rádión. Július 20-án, kedden reggel 1/20 órakor izraelita vallásos felőre lesz a Rádión. Beszél: dr. Murányi Miklós úpesti főrabbi; énekel: Feleki Rezső budai kántor; kísér: Fraknói Károly kántor.

— Látogatás a lausannei zsinagógában. Az Uj Élet megírta már, hogy a lausannei hitközségnek dr. Vadnai György és Berkovits Zoltán személyében — magyar főrabbi és főkántor van. A magyar főrabbi és főkántor meghívták a mult heti péntek esti istentiszteletra a Montreuxben időző magyar zsidó vezetőkkel. A magyar delegáció megbízásából dr. Benedek László és Sós Endre megjelentek a gyönyörű kis lausannei zsinagógában, ahol az istentisztelet előtt az előjáróság tagjai különös melegséggel fogadták a magyar vendégeket. Dr. Vadnai György főrabbi a zsidó világszolidaritásról és a zsidó hontalanok ügyének sürgős elintézéséről beszélt péntek esti beszédében, amely éppoly ünnepélyessé tette az istentiszteletet, mint Berkovits Zoltán főkántor különös szépségű, sokak által méltatott ünnepi éneke.

— A Lőmán Cion Clonista Munkaközösség VII. kerületi szervezete július 15-én, csütörtökön délután 1/2 órakor a Chevra Kadisa (VII. Erzsébet körút 26.) dísztermében zászlobontó nagygyűlést tart. Felközlainak: Feleki Jenő, dr. Schwarz Benjámin, Koth Dániel és Porcsz László. A gyűlésen az ercei helyzetről dr. Scheer Tibor szól. A zászlobontó nagygyűlést az ideiglenes intézőbizottság nevében dr. Geyer Albert, Herschkovits Fábán, dr. Iszák Ede, dr. Künstler Mór és dr. Richtmann Mózes hívták egybe.

— Az Izraelita Szünidei Gyermektelep-Egyesület nyaraltatása. Az egyesület eridén is — mint már negyven év óta — megrendezi a fővárosi szegény iskolás gyermekek nyaraltatását. A háboru előtti években két jól felszerelt saját tulajdonát képező telepen, Balatonbogláron és Diósjenőn végezte ezt az áldásos munkát, minthogy azonban diósjenői telepe a háboru alatt súlyosan megrongálódott, most csak balatonboglári telepét használhatja e célra. A nyár folyamán 300 gyermeket fog három csoportban üdültetni, mely csoportokból az első már július 6-án utnak indult. A következő csoportok július második felében és augusztus havában indulnak utnak. A nagy költségekkel járó nyaraltatáshoz ezúttal is kéri az egyesület az áldozatkész közönség szíves támogatását.

Héber (ivrit) nyelvtanítást és minden köznevelési tantervből korrepetitív (tanúsítvány) pótló tanítást vállalunk. Telefon: 383-141, d. e. 10-12, d. n. 1-4.

A héber tanulmányi versenyek sikere a Pesti Izr. Hitközség iskoláiban

A hitközségi iskolákban a felszabadulást követően mindegyik bevezették a héber nyelv kötelező oktatását. A tanítás eredményeiről a rendes iskolai vizsgákon túlmenően az évenként rendezett külön tanulmányi versenyek adnak meggyőző képet. A folyó tanévben a verseny komoly feladatok elé állította az önként jelentkező tanulókat. Abból a megfontolásból kiindulva, hogy a három éves rendszeres tanulás már jelentékeny nyelvi készség eléréséhez vezetett, a folyó tanévben már februárban írta ki a tanfelügyelőség a verseny feltételeit, három kezdő, erős kezdő és haladó fokozatban. A versenyen résztvevőknek előre megadott anyagból kellett készülni és a tanulmányokról héber nyelven beszámolni. A különböző fokozatokban a verseny anyaga: Tnach, zsidó történelem, héber irodalom osztályának képviselői egy verseny bíráló bizottsága, valamint a Pesti Izraelita Hitközség, a Pesti Rabbiság és a Jewish Agency Ifjúsági ügyosztályának képviselői egyöntetűen megállapították, hogy a zsidó iskolák ezévi héber tanítását már olyan fokra ért el, hogy a verseny résztvevői, még az alsó fokozatban is, természetesen és az élő nyelv elevenségével beszélnek a modern héber nyelvet. Tárgy tudásuk magas fokú tájékozottságot mutat a héber kultúra területén. A versenyek részletes eredményei:

Wesslényi-utcai és Fürst Sándor-utcai általános iskolák:

Holtversenyben első: Gábor Gabriella (F. S.-u.), Kaufmann Judit (F. S.-u.), Köves Péter (Wess.-u.)

Szent Domonkos-utcai fiúiskolák:

I. fokozat.

1. Stein Róbert (ált. isk. VII/b)
2. Bleier Ottó (ip. II/b)
3. Holtversenyben: Abraham György (gimn. IV/a) és Kohn Miklós (gimn. V.)

II. fokozat.

1. Simó József (gimn. V.)
2. Hahn István (gimn. V.)
3. Fränkel Emil (ip. III.)

III. fokozat.

1. Grünvald Juda (gimn. VIII.)
2. Katz Tibor (gimn. VIII.)

Abonyi-utcai leányiskolák és leánygimnáziumi tagozat:

I. fokozat.

Holtversenyben első: Brich'er

Eva (gimn. IV.) és Róbert Magda (gimn. V.)

Holtversenyben második: Szuk Agnes (ált. VII/a) és Grünstein Aliz (gimn. VI/a)

Holtversenyben harmadik: Löwy Edit (gimn. VI/a) és Goldberger Erika (ált. VII/a)

II. fokozat.

Holtversenyben első: Molnár Vera (gimn. V.), Perl Eva (ip. III.), Ernsz Agnes (tag. V.)

Második: Fleischer Márta (tag. VI.)

Harmadik: Kaufmann Noémi (tag. VII.)

III. fokozat.

Elő: Káiz Aliz (tag. VII.)

Fentiek, valamint a verseny további helyezettjei a Pesti Izr. Hitközség, valamint a Jewish Agency jeruzsálemi ifjúsági ügyosztályától pénz és értékes könyvjutalomban részesültek. A versenyen 150-en vettek részt.

— Az I. F. A.: az Izraelita Felkészült Alkalmazottak Országos Egyesülete közli tagjaival, a hitközségek és intézmények dolgozóival, hogy az egyesület hivatali helyisége Budapesten VII., Sip-utca 12. sz. a. a Pesti Izraelita Hitközség székházában van, ahova a tagok bármilyen egyesületi ügyben, alkalmazotti viszonyból eredő jogtanácsért, vagy bármely a dolgozók érdekeit érintő ügyben fordulhatnak. Ismételten kéri a hitközségekben és intézményekben szolgálatot teljesítő dolgozókat, akik még nem adták be személyi és egyéb adataikat, a már kézbevevett összeírólapot haladéktalanul juttassák el — saját érdekében — az egyesület irodájába: fenti címre, az I. F. A. elnökségéhez.

— A Szocialista-Cionisták (Ichud-Mapáj) Pártja július 19-i összejövetelén (Fürst S.-u. 21/b d. u. 6 óra) nagyszabású ünnepség keretében avatja föl ifjúsági mozgalma, a Gordonia Makabi Ilcair új zászlaját. Beszél Dénes Béla dr., a párt elnöke, a zászlót megáldja Klein Miklós dr. lágymanysi rabbi.

— Adomány. R. J. száz forintot adományozott a Hagana céljaira. Az összeget rendelkezési helyére juttattuk.

Greiner Józsefné, az Országos Iroda alkalmazottja harminc forintot adományozott a Fiumeházának súlyos betegségeiből való felgyógyulása alkalmából. Az összeget rendelkezési helyére juttattuk.

— Házasság. Friedmann Agnes bölcshallgató és Büchler Róbert, a Rádió belső munkatársa f. hó 18-án délbén 1 órakor tartják esküvőjüket a Kazinczy-utcai templomban.

Rosenthal Jolán és Schreiber Pál július 18-án d. u. 3/4-kor tartják esküvőjüket a Kazinczy-utcai templomban. (M. k. é. h.)

— Kérelem. Boros Pál vasutas kéri azon munkaszolgálatosokat, akik 1944 nyarán a Ferencvárosi alrendező-pályaudvaron dolgoztak, hogy címüket közöljék vele, Boros Pállal, Pécel, Ré-utca 4. szám.

CELDÖMÖLK és környéke zsidósága, a deportálásban és munkaszolgálatban elpusztult mártírhalált halt testvéreik emlékművét

1948. évi július hó 25-én, délután 2 órakor avatja fel kegyeleles megemlékezéssel. A gyászünnepekre listákkal meg hívja Celldömölk és környéke zsidósága a hozzátartozókat és jó barátokat.

MATEINE KIRÁLY-U. 16.
CIRNOZO Tel. 227-420

Székely Emil ékszerész 26
Rátóczi-ut 26

Brilláns, ékszer, arany, ezüst, órák vess, órák és elad

45 ÉVE fennálló alkalmi butor-üzletlenhez

társaság

kerekek 80.000-181. "Nyugodt, biztos megéltetés", László-hírdetőbe, Erzsébet-kri 51.

Kisebb malmot

héber vagy elszámolásra átveszek, vagy jobb állást elvállalok. "Szakember" jelégére a kiadókba.

HADJÜZVEGY mltasszony hírtörőnél címenne, idősbb háty mellé, magánlái hátyre, esetleg a Balaton melletti Válasz "Jókedélyű" jelégére a kiadókba kerek.

FŐVÁROSI KÖRÜTI PENSIO,

rituális konyhabértől

kifizési jogosítvánnyal, kelte felszereléssel KERES. "30.000" jelégére Patak hírdetőbe, Bajcsy Zsilinszky-ut 29.

TALESZ TIFILIN

hóberkönyvek, kogyszer, vétel, eladás javítás

Jahrzeitábla készítés.

UNGAR MORNAL, Király-u. 17. Kapu alatt vagy 1 emelet 4.

KETHONAPOS hírek mellé, lehetleg képzett nőrsz keresetilek. "Szombattartó előnyben 1947" jelégére a kiadókba.

ÉRDEKELNE 5-6 vagón szilvacefre, lehel nyári szilva is. — Levélbeni megkeresés! "Szecslőde" jelégére a kiadókba kerek.

SIRKÓ PFEIFER és HESZKI
Somogyi Béla-út 3/c.

— „Es nem verték félre a Harangokat” — címmel dr. Friedmann Hilléne Rab Erzsébet hosszabb terjedelmű regényben megírta az auschwitzi női táborok hétköznapjait. A könyv a közeljövőben fog megjelenni. A kiadó által kibocsátott előfizetési felhíváshoz dr. Katona József és dr. Herschkovits Fábán pesti rabbik írtak ajánló sorokat, amelyben felhívják a magyar zsidó olvasókörzség figyelmét a könyvre és ajánlják a könyv megvételét. Mi kéziraltban olvastuk ezt a könyvet s az az érzésünk, hogy a legjobb ilyen tartalmú „dokumentregények” közé tartozik, amelyek eddig magyar nyelven megjelentek.

— „Ahárvász Réim” Országos Felekezeti Szeretet-Egyet július 8-án tartotta rendes választmányi ülését Vajna József elnök vezetésével. Az elnököt ünneplésben részesítették abból az alkalomból, hogy betegségből felépült és újból átvette az egyesület vezetését. Az ülésen megemlékezés történt az egyesület alapító rabbi-előjárójáról, Pollák Eliezer-ről, kinek Tamuz 2-án volt az elhalálozása évfordulója. Dán Deutsch Gábor főkántorhelyettes mondotta el határozottan a kegyeleti-írást. Hübisch Alfréd titkár ismertette az egyesület szociális és beteglátnatát, valamint a Szeretet-Öthönekben rendezett istentiszteletekről és az egyesület egyéb tevékenységéről szóló részletes jelentést, melyet a választmány tudomásul vett. A tárgysorozathoz Schwarz Sándor, a Pesti Chevre Kadisa előjárója, Vámos Henrik vezető templom-előjáró, Friedmann Jenő, Sebestyén László és Nitó Sándor szölköztek hozzá.

— Eljegyzés. Klein Lea, Debrecen és Weisz Dezső, Nyírtass-Debrecen, jegyesek. M. k. é. h.

— Az Óbudai Izr. Hitközség női tagozata július 8-án, csütörtök délután 6 órakor rendezte meg első jótékonyági összejövetelét, amely az Óbudai aggok, árva és az ellátatlan szegénysorsúak téli tüzelőkezelőjét szolgáltatta. Dr. Vilcsék Vilmosné a női tagozat társelnöke meleg szavakkal üdvözölte a vendégeket, kiknek sorában ott volt Spitz Nándor hitközségi elnök, Klein Simon chevre elnök, dr. Neumann József főrabbi. Vándor Andor főtitkár és Óbuda zsidóságának színéjára. Az uzsonna keretében Réti Katalin és Kelen Dóra előadóművésznők magyar és zsidó költeményekből adtak elő nagy sikerrel, Vilcsék Ernő zongora-

Schulz Jenő cég

Órák-ékszerész (Órájavítlás)
VII., Wesseleny-utca 8., a régi házban

Gergely Miklós

aranyműves és ékszerész
TÉLEL! Tel.: 422-345. ELADÁS!

számaival és Edma, a Ludas Matyi kitaláló rajzolóművésznője Mátrai József színművész társaságában röglőzött karikatúráival szórakoztatták a halás közönséget. Blum Mór, a budai hitközség előjárójának szellemes felszólalása után dr. Neumann Józsefné, a női tagozat elnöksége mondott köszönetet a megjelent vendégeknek.

— Ki tud róla? A tatárjárósi izraelita temetőben 1944 decemberében eltemették Kultner Marcel muszost, aki az ottani 113-as számú tábori kórházban halt meg. Egyes adatok szerint Mohácsról vitték el. Körülbelül 20—22 éves volt. Hozzájárótól-nak bővebb felvilágosítással szolgál a Magyarországi Izraeliták Országos Irodája (VII, Sip-u. 12. II. 39.).

Zsidókórház Dolgozók Sport Egyesülete

A Zsidókórház DSE fiatal csapata, melynek helyi veresége, a következő eredményeket érte el:
Zsidókórház—Győrus 3:1 (1:0), Zsidókórház—Honnád Héradócsok 6:1 (2:0), Zsidókórház—A. E. G. 3:1 (0:0), Zsidókórház—Szeged László Kórház 3:2 (2:2), Zsidókórház—Spárta 0:0, Zsidókórház—Nagyváradonci válogatott 5:1 (0:0).

A fenti eredmények után hízelgtek a Kórház kezdő csapatára. Követően szép és kiemelkedő a Spárta I. oszt. bajnokságával szemben elért döntetlen eredmény. A Zsidókórház csapat jó eredményeit dr. Buzsák László elnök ismertette. Tórovos, Grotz István úrv. elnök, dr. Kádár, Zsoltai, Csomor István és Erdős özők odaadó munkájának köszönhető.

A VAC HIREI

A VAC Magyarországi közgyűlése az esztendőre MSE gyűlést 861 arányban. A szomszédos, csatlakozó a Bethlen-terti szociális szövetkezeti tervvel megegyezően, az első nyári, a Sportcsarnok edzőterében kell megrendezni. Hirsch István elnök, a töltőbék Hefel, Özgöz postázással, Polár, István döntetlenül végzett, míg Bergeri István elnök győzött le.

A HAPOEL M. S. E. hírei

A szarvasi HAPOEL asztalitenisz csapata az elmúlt héten 9:5 arányú győzelmet aratott a szarvasi Népi Kultúra csapata felett.

Több vidéki városban alakultak a HAPOEL helyi csoportok. Így rövidesen megkezdődik Szegeden, Országon és Ózdon is a HAPOEL.

Az Óbudai zsidó Ház az elmúlt héten fogadta megkezdődött a HAPOEL III. kerületi csoportját, mely máris aktív résztvevő az asztalitenisz csapataiban, a HAPOEL sportmunkájában.

ZSIDÓ UNIKOROK legmegbízhatóbb házasságközvetítője

GOLDNÉ

VII., Alsóerdősor 8. sz. 2.
Telefon: 221-349.

Két csinos uriasszony

megismerkedne házasság céljából két 40—50 körüli urúemberrel. „13” jelígre a kiadóba.

ORTHODOX, NEGYVENÉVES, intelligens, lakással és hozománnyal rendelkező özvegyasszony rokonoknak hozzálátó férjfel keresek. „Mindenben ügyes” jelígre.

SZERETNEK egy élettársat találni, kimondottan magas, jó megjelenésű, gyermektelen urú személyében, 38—45-ig, aki szintén nagyon jó anyagi körülmények között van. „Özvegy 61” jelígre a kiadóba.

Önálló fényképészmesternő

háromszobás, olaszos lakással, ingatlannal, férjhezmenne, 50—60 közötti, komoly jövedélkűvel rendelkező, intelligens urhoz. „Öthönszerelő” jelígre a kiadóba.

VIDÉKI nyomdával rendelkező, fiatal özvegyasszony,

szakképzett társat

keres. „Házasság lehetőségek 1936” jelígre a kiadóba.

Egyedül maradt

őrvonagyasszony, jótékony urúasszony, 10.000 Ft jövedélkűvel, lakással, főbérleti díjjal, önkéntes szociális munkával rendelkező hozzálátó urúember ismeretségi köréből, legyen éves, házasság céljából. „Minden információt kibíró 1259” jelígre a kiadóba.

DIZTOS EGZISZTENCIAJU, intelligens özvegy urúasszony, kinek becsületes lakása és ingatlanytartalma van, megismerkedne

házasság céljából

45—60 közötti, oktatási céllal bíró, intelligens urúemberrel. Jelígre: „Jó telecsig 111”.

Intelligens

vidéki asszony, kispart üzemmel, komfortos lakással, ideális élettársát — reális munkatársát keresi. 48—60-ig. „Naplemente előtt”.

SZEP. BARNA. 21 éves, jóalku, örv. sógorommal, két kis gyermekkel, két szobás lakással, főbérleti díjjal, megismerkedne

férjhez adnám

jövedélkűvel bíró, főbérleti, 45 éves, oktatási céllal bíró, „Naplemente előtt” jelígre a kiadóba.

MINDEN INFORMÁCIÓT kibíró, 45 éves vidéki szabómester,

meg- vagy benősülne. Foglalkozással bíró nők 45-ig, választás kérem „Szombattartó 933” jelígre a kiadóba.

28 éves fiatalember

keresi csinos, házias, üzleti kedvelő, vallásos, modern leány ismeretségi házasság céljából. Csak teljes című levelekre válaszolok. „Esetleg benősülne” jelígre.

FÉRJHEZ MENNE 25 ÉVES, csinos urilány, 20—25 ezerrel s kelengyével, városban élő, intelligens, önálló iparhoz vagy kereskedőhöz. „Boldog jövő” jelígre a kiadóba.

Férjhez adnám

önhibáján kívül elvált hugomat. Jövedélkűvel bíró, jógyógyaranykereskedőbe felelős üzleti vezetői tőrként beléphet. „Gyógyszerész, drogista, előnyben” jelígre a kiadóba.

A zsinagóga naptára

Július 16, csütörtök: Tamuz 8, péntek: 9, szombat: 10, vasárnap: 11, hétfő: 12, kedd: 13, szerda: 14, csütörtök: 15.

Szombaton, július 17-én heti szidra: Chukkász háflóra: Bérák XI, 1—33.

Pesti Imaházak:

Imaházak	Péntek		Szombat		Hétköznapi	
	este	reggel	d. e.	d. n.	este	reggel
Dohány	7/8	7/10	10	9	9/10	7/8
Rumbach	8	7/10	10/12	9/10	7/8	7/8
Bothlen	8	7/10	8	9/10	7/8	7/8
Csáky	8	7/10	8	9/10	7/8	7/8
Dózsa	8	7/10	8	9/10	1/27	7/8
Nagyfuv.	8	8	—	8	9/10	7/8
Páva	8	8	—	9	9/10	7/8
Zugló	8	7/10	9	9/10	7/8	7/8
Füvárva.	—	—	—	—	—	—
Leányvár.	—	—	—	—	—	—
Aggokh.	8	7/10	10/12	9/10	7/8	7/8

Péntek esti gyertyagyújtás:

8 óra 20 perccel.

Budai Istentiszteletek: Július 16. péntek este 7 órakor, július 17. szombat d. e. 1/11 órakor. Hétköznapi reggel 1/8 órakor (tóraolvasó napokon 7 órakor). Hétköznapi este 8 órakor. Hétköznapi este XI., Váli-ut 6. sz. a. 1/8 órakor; a II., Torockó-u. 6/b sz. a. imaházban szombaton reggel 1/9 órakor. Istentiszteletek helye: III., Kunfi Zsigmond-ut 49., XI., Bocskay-ut 37., II., Torockó-u. 6/b (csak péntek este és szombat); II., Pá-u. 12. (csak péntek este).

Óbudai Istentiszteletek kezdete a Lajos-utcai templomban: péntek este 1/8 óra, szombaton délután 9 órakor.

ZSIDÓ MUZEUM NYITVA:

Csütörtök 16—10, szombat 11—13, vasárnap 10—13 óráig.

UJÉLET

A MAGYAR ZSIDÓSÁG LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal

VII., Sip-utca 12. — Telefon: 423—930.
Kiadóhivatal: János:

A MAGYARORSZÁGI ISRAELITÁK ORSZÁGOS IRODÁJA

Felölös szerkesztő és felelős kiadó:
ROÓZ REZSŐ

Beküldött kéziratokat nem örlünk meg s visszaküldésükre nem vállalkozunk.

Előfizetési díjak: egy hónapra 5 Ft, negyedévre 15 Ft, félre 30 Ft, egész évre 60 Ft. Külföldre: 1 hónapra 7 Ft.

Postatakarékpénztári csekk-számla: 26.200.

Nyomatott a Globus nyomdai műtárat Rt. környegében.
Budapest, VI., Aradi-utca 8.
Felelős vezető: Éliás Percse.